

เทศน์หลังจ้งหัน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราจะพูดเรื่องอยู่ป่า เวลาไปอยู่ป่า ไปอยู่ป่ามันแบบว่ามันเหมือนกับยุคน้ำแข็ง ยุคน้ำแข็งนะ ไฟต้องสีกันเอง ทุกอย่างต้องหากันเอง เราไปอยู่ป่าก็เหมือนกัน ไปอยู่กับธรรมชาติ เทียนนะ พระไปอยู่ป่า เมื่อก่อนมันไม่มี ใช้ไม้ขีด พอใช้ไม้ขีด พออยู่ในป่ามันจะขึ้น สมัยโบราณมันไม่มีหรือ ไฟแช็กยังไม่มี เราไปจุดธูปกันนะ เขาเรียกเป็นกลัก เราจุดธูป สมัยเรานะ มันมากก็ไม่ได้หนัก เทียนเอาไป เวลาเข้าขึ้นมารีบจุดนะ พอจุด เก็บบริวารเสร็จ คับเลย รีบดับเทียนทิ้งเลย เพราะเทียนมันจำเป็นไง แล้วจะว่าเทียนไว้เงินจกรมๆ มาอยู่แล้วยังลำบาก คุณติ พระมาอยู่ที่นี้ต้องจุดเทียนเงินจกรมกันนะ เราเงินจกรม ไม่มีหรือ

แล้วไปอยู่ป่านะ มาอยู่ป่านะ ประสาเรา นี้ไม่ใช่มาพูดเพื่อมาเรียกร้องศรัทธาณะ เวลาวันพระมา ชาวบ้านเขามา มันก็มีเทียน เทียนอีสานเป็นห่อๆ เล็กๆ แล้วพระมาแบ่งกันคนละอันสองอัน แล้วถ้าไม่ได้ ตัดคนละครึ่ง สมัยอยู่บ้านตาด เทียนไม่มีใช้ เทียนกับสิ่ข้อมผ้า สิ่ข้อมผ้าไม่มีเทียนนะ เข้าขึ้นมาไอ้ตรงตู้ข้างบน เราลงมาทำข้าววัด ไครมาถึงก็เปิดพริบ! มีเทียนหรือเปล่า ถ้ามีเทียนนะ ไอ้นั้นถูกรางวัด เทียนใช้ไม่มีหรือ แล้วท่านดู แล้วเราอยู่ที่นั่นนะ เวลาฉันข้าวพรสวรรค์เวลามันเอามาเป็นลัง ลังนมตราหมี ท่านก็ถาม นั่นอะไรนะ เพราะสมัยก่อน สบู่ล็กส์ สบู่ ทิชชู เทียน สิ่ข้อมผ้า ไม่มีหรือ ทุกคนไม่กล้าให้เพราะท่านดู ที่นี้มันก็ไปซื้อถ่านวงในพรสวรรค์เป็นคนเอาเข้ามา

แล้วสุดท้ายก็ปรึกษากัน เราบอกนพดล นพดลว่าเทียนมันไม่มี แล้วเทียน โช้! มันของเนาะ แต่ด้วยความดูของท่าน นพดลก็เลยติดต่อ ดร.เชาวน์ พอติดต่อ ดร.เชาวน์ ตอนหลัง ดร.แพ็คเข้ามาเป็นลังๆ เลย โอ้! โล่งอก ไม่อย่างนั้น เปิดเลยนะ เทียน ไฟแช็ก นี้พูดประสาเรานะ

ประสาเรา ใครพูดอย่างนี้บ๊ีบ ใครไปที่โรงจักรอย่าตกใจนะ เทียนลั่นห้องเลยละ เพราะเดี๋ยวนี้ที่ไหนเขาไม่ใช่เทียนนะ เขาถวายแต่เราๆ ไปดูที่โรงจักรดี เทียนลั่นเลย เมื่อก่อนไปโป่งกระทิง ขนไปคันรถหนึ่ง ไปแบ่งคนละครึ่ง

เพราะเวลาในป่านะ ชาวบ้านเขายังขอเลย เมื่อก่อนพระตัวบอกว่า ให้อธิยนาทเดียว ชาวบ้านมาขออยู่ ชาวบ้านเขาขอไปใช้ เพราะพวกกะเหรี่ยงพวกในป่าไม่มีใช้ห rokok เพราะไฟมันเข้าไม่ถึง นี่พูดถึง พอมันอยู่บ๊ีบ มันต้องระวัง ให้อพวกเรามัน ไม่เคยระวัง ประสบการณ์อย่างนี้ ยังดีไม่คิดมั่ง ดิดมั่ง เผาไปหมดเลย มันต้องจุดต้องดับใจ นี่สติ การฝึกสติ

แล้วคิดดูซิว่าถ้าเราเอาของเข้าไป ถ้าไม่เก็บรักษานะ มันเหมือนเราปลุกบ้านอยู่ น้ำป่ามาคร้วแควมันพัดไปหมดนะ นี่เราอยู่บ้านอยู่ในเมืองกัน เราไม่เคยเห็นน้ำป่า ไม่เคยเห็นน้ำท่วม เพราะอะไร เพราะเทศบาล ระบบระบายน้ำดีหมดใช้ไหม เราไปอยู่ในป่าในเขา มันอยู่ที่ทางน้ำ เรานี่โดน รูดลงไปนะ กลางคืนไปอยู่ แล้วพอฝนมันตกหนัก พอฝนตกหนักบ๊ีบ ลดกลดลงมา ที่แรกไม่เป็น โง่ ก็อ่านแต่หนังสือ ประสบการณ์ไม่มี ก็ลดกลดมาเฉยๆ ลดกลดมา มันก็ไหล มันก็เปียกมุ้งใช้ไหม พอเปียกมุ้งขึ้นมา พอออกบิณฑบาต แล้วมาฉันทัวร์เสร็จ ต้องชิงผ้าตากมุ้งแล้ว แล้วเราดูหมู่เพื่อน เอ๊ะ! ทำไมมุ้งเขาไม่เปียกวะ นี่ประสบการณ์มันมีนะ เวลาฝนตกบ๊ีบ เขาไม่ลดกลด เขาเก็บมุ้งหมด เก็บของที่เปียกหมด พวกของใช้ยึดเข้าบาตร แล้วเรามีผ้าร่มปูนอนใช้ไหม วางกองไว้ แล้วหยิบแต่ละมูมขึ้นมาผูกแล้วพาดคอกเลย อยู่ที่เราใช้ไหม

พอน้ำป่ามันรวมตัว ฝนมันตก มันไหลมานะ มันไหลพัดเราอย่างนี้เลย น้ำนะ เราอยู่ในป่า ถ้ามันไปตกหลายชั่วโมงนะ หลายชั่วโมงบ๊ีบ มันรวมตัวแล้วมันจะไหลลงมา ฉะนั้น พอประสบการณ์อย่างนี้บ๊ีบ ต้องอยู่ในที่ดอน เวลากลางคืนต้องหาที่ดอนเลย ถ้าหน้าฝนนะ นี่ขนาดออกธุดงค์ไม่ใช่หน้า ออกพรรษาแล้ว ฟันหน้าฝนแล้ว แต่มันก็ยังมีอยู่ มีฝนตก แล้วฝนในป่าชอบตกวันพระ ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ฝนตกทุกทีเลย ที่นี้พออย่างนั้นบ๊ีบ ก็ต้องหาที่ดอน ไม่ก็ต้องหาเพิง เขาเรียกว่าถ้ำ ภาษาอีสานเนาะ แต่ภาษาเรามันไม่ใช่ถ้ำ

ถ้าถ้ำภาคกลางนะ ถ้ำต้องเข้าไปเป็นถ้ำเลย แต่อีสาน แค่เพิงหน่อยเดียวก็เรียกถ้ำแล้ว เพราะมันเป็นภูเขาหินทราย ไม่ใช่หินปูนอย่างเรา ถ้าเป็นภาคกลาง หินปูนมันจะเป็นถ้ำใหญ่ ถ้าเป็นหินทรายมันจะเป็นเพิงหน้าผาเฉยๆ ถ้าใครเห็นเพิงหน้าผานะ โอ๊ย! โชคดี ได้หลบฝน ประสบการณ์อย่างนี้มาก แล้วพอโยมมาอยู่อย่างนี้นะ มันเรื่องเล็กๆ เด็กเล่นขายของ

แล้วอยู่ป่านะ พออยู่ป่าอย่างนั้นมันจะตื่นตัวตลอด ประสาเรานะ เหมือนสัตว์ตัวหนึ่ง สัตว์ตัวหนึ่งนะ แต่สัตว์ตัวหนึ่งมันอยู่โดยที่เป็นสัตว์ มันไม่มีประโยชน์ใช้ใหม่ แต่คน แล้วไปอยู่ในป่าดำรงชีวิตแบบสัตว์ คือมันอยู่ในป่า สัตว์มันปรับตัวอยู่ได้ในป่าตลอดทั้งชีวิตของมัน มนุษย์เข้าไปเพื่อความวิเวก แล้วไม่มีอะไรเลยที่จะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวก เราจะอยู่อย่างไร ต้องอยู่ได้ แล้วพออยู่ป่า มันฝึกนะ มันมีประสบการณ์นะ เคี้ยววันหลังสบายมาก พอสบายมาก มนุษย์กลับไปสู่ตัวเราเอง กลับไปสู่พื้นฐานของเราใช้ใหม่ ที่นี้ไอ้พวกสิ่งอุปโลกบริโลกทางโลกแทบไม่จำเป็นเลย แต่พวกมนุษย์เราอ่อนแอหมดนะ เพราะทางรัฐเขาจัดการให้ ไฟดับหน่อยเดียวนะ อเมริกาไฟดับ ๒-๓ ชั่วโมง เสียหายเป็นแสนๆ ล้าน เฉพาะไฟดับนะ ไฟดับแค่ ๒-๓ ชั่วโมงนะ นิวยอร์ก ความเสียหายคิดเป็นค่าหลายแสนล้านเลย นี่ไง พวกเรามันไปยอมจำนนกับอันใดอันหนึ่ง

เราจะย้อนกลับมาเรื่องสงฆ์ ภิกษุรวมกัน ๔ องค์เป็นสงฆ์ ไปอยู่ที่ไหนก็เป็นสังฆะ เป็นสงฆ์ ที่นี้เป็นสังฆะ เป็นสงฆ์ มันกระจายไปใช้ใหม่ ต่างคนต่างเข้มแข็งใช้ใหม่ เรามองนาถันทา ไร นาถันทานะ พูดถึงเวลาทุกคนเป็นปัญญาชนใช้ใหม่ ก็จะมาเรียนที่มหาวิทยาลัยนาถันทา เวลาอิสลามเข้ามานะ หมดเลย ศาสนาพุทธหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจะตั้งอำนาจเข้ามาอยู่ที่เถรสมาคมไร ทุกอย่างต้องไปรวมศูนย์อำนาจที่นั่นไง แล้วถ้าศูนย์อำนาจคนนั้นคนดีคือดีมากเลย แล้วถ้าศูนย์อำนาจนั้นคนไม่ดีละ ศาสนาหมดอีกเหมือนกัน

หลวงตาท่านบอกไม่ใช่ หลวงตาท่านบอกว่าสังฆะเป็นใหญ่ คือกระจายอำนาจไร ที่ไหนก็แล้วแต่ ๔ องค์รวมกันเป็นสงฆ์ สงฆ์ทำสังฆกรรมได้ทั้งหมด มันไม่จำเป็นจะต้องไปรวมศูนย์ที่อำนาจนั้น ที่นี้มันกระจายออกไปๆ นั่นกระจายอำนาจ ยิ่งกระจายอำนาจมันยิ่งแผ่ออกไป

ถ้าไม่รุ้คงค์ เห็นอย่างนี้มันก็ว่าเป็นเรื่องแปลก แต่ถ้าพระออกคงค์ไปแล้วนะ เข้มแข็งนะ เรื่องอย่างนี้นะ มันเป็นชีวิตประจำวันเหมือนกับโบราณที่ไม่มีไฟฟ้าไร ทุกคนเขาอยู่กันอย่างนั้น เขาอยู่กันโดยที่เขาจะรักษาของเขาได้เต็มที่เลย นี่พูดถึงเปรียบเทียบ นี่มันถึงเห็นผลของมัน ไร ที่นี้เราไม่คิดอย่างนั้นไร

“เดี๋ยวนี้โลกเจริญแล้ว เราทำไมไม่ยอมรับความจริง”

โธ! มันเจริญไม่จริงหรือ พูดถึงไฟดับหมด ไฟฉายมีประโยชน์มากมาย ที่นี้พอมีไฟ ไฟฉายไม่มีประโยชน์อะไรเลย ไฟฉาย พวกเบตพวกอะไรมันยังใช้ประโยชน์ได้ นี่พูดถึงการอยู่ป่า จะบอกว่าเป็นเห็นคุณใจ ให้เห็นคุณ ไม่ใช่เห็นที่ความลำบากนะ เห็นคุณที่ฝึกจิต ถ้าเราไปอยู่ การดำรงชีวิต ไข่ มันทุกข์ มันไม่สะดวกสบาย ถ้าอยู่ทางโลกมันสะดวกสบายมากเลย แต่เป็นคนพลั้งเผลอ เป็นคนที่ไม่มีความดี เป็นคนหลักลอย ไม่รู้จักตัวเองใจ แต่พอมาใช้ชีวิตแบบนี้บ้าง ทุกข์ใหม่ ทุกข์ แต่ตื่นตัวตลอดเวลา ตานี่พองเลย สตินี้พร้อมหมดเลย พร้อมทำอะไรได้หมด มันไม่ผิดพลาด นี่ใจ การฝึกใจ

ย้อนกลับมาตรฐาน พระป่า “โอ๊ย! พระป่าทุกข์ๆ ยากๆ ไปอยู่วัดบ้านดีกว่า นอนห้องแอร์” มันก็สบาย สบายแต่ร่างกาย แต่จิตใจมันเป็นอย่างไร แต่ถ้าเราออกมาอยู่กับความเป็นจริง อยู่กับทุกอย่างเป็นความเป็นจริง ทุกข์ใหม่ ทุกข์ ร้อน โอ๊ยโฮ! เหงื่อซกเลย

เราไปอยู่ที่โพธารามใหม่ๆ พระเขามาเยี่ยม เขาไปพูดข้างนอก พระมาเล่าให้ฟัง “ไอ้หงบ มันโง่โง่โง่เลย แค่เรื่องคุณน้ำตัวเดียวมันก็เชื่อไม่เป็น” อยู่โพธารามมันใช้เอาใจ เขาบอกโง่โง่โง่เลย แค่คุณน้ำตัวเดียวมันก็ทำไม่ได้ แต่เขาไม่ได้คิดมุกกลับใจ คิดมุกกลับว่า เราไม่เอา เราต้องการข้อวัตรใจ เราต้องการให้พระทำ ให้พระเขาได้ออกกำลังกาย นี่ใจ ในวัตรปฏิบัติของพระใจ ตกเย็นขึ้นมา น้ำใช้น้ำฉัน น้ำเชยงเท้า น้ำล้างบาตร ตกเย็นข้อวัตรพระป่า จะเข้กันที่บ้านตาดเตรียมพร้อม พอเช้าขึ้นมา น้ำใช้น้ำฉัน พวกเราเป็นคนหากันมาเอง เรารักษากันมาเอง เพราะอะไรรู้ไหม ไม่เป็นอามิส ของที่เป็นอามิสใช่ไหม อย่างถ้าโยมหามา ถ้าเขาไม่รู้ขึ้นมาจะ หลวงปู่ฝัน น้ำ เมื่อก่อนมันลำบากใช่ไหม เขาก็มีโอ่งน้ำไว้ กองไว้ แล้วเวลาพระก็จะมีการบอกไม่ให้เขาเรียกว่าชมกรก กดลงไป แล้วเอามาใส่ในกาน้ำ มาตักน้ำ เอามาใส่กาน้ำเพื่อฉันใช่ไหม ที่นี้ถ้าพวกโยมไม่เป็น เอาแก้วน้ำลงไปตัก แก้วน้ำ เราตักน้ำ ริมฝีปากเราโดนแก้วน้ำนั้น พอลงไปตัก หนึ่งอามิสของเราลงไป หลวงปู่ฝันสั่งเททิ้งหมดเลย แล้วทำใหม่ มันเป็นอามิส

อย่างบาตรเราล้างเราเช็ดกันไป ขอบบาตรทุกอย่างจะให้มันสะอาด ถ้าพอมันโดนความร้อน ใจมันออกมา ใจมันสะสม นี่สันนิษ เป็นอาบัตินิสตัคคิยปาจิตตีย์ เวลาเช็ดบาตรล้างบาตร ถ้ามันเป็นใจมันเคลือบไว้ พอมันโดนความร้อน ใจมันจะออกมา ใจมันนั้นสะสมไว้ข้ามคืน พอสะสมไว้ข้ามคืน อาหารนั้นไปเลอะใจมันนั้น เป็นสันนิษ คือว่าของเก็บไว้แรมคืน มันเป็นอามิส มันเปื้อน ภิกษุฉัน เป็นนิสตัคคิยปาจิตตีย์ มันฝึกสติ การเก็บการล้างนะ มันอยู่ที่ครูบาอาจารย์จะชี้แนะ

เราอยู่สายหลวงปู่ฝั้นมาก่อน อยู่กับหลวงปู่จวน ไปหลวงปู่ขาว หลวงปู่แหวน เราก็ดู หลวงปู่แหวนทางเชียงใหม่ เราไปอยู่กับท่านนะ เชื่อบาตรเสร็จนะ ที่นี้ทางเหนือมันหนาว เขาจะ ต้มน้ำไว้หม้อหนึ่ง หม้อสแตนเลส พอเชื่อบาตรล้างบาตรเสร็จต้องเอาน้ำร้อนใส่บาตร ทาง เชียงใหม่ นี่วิธีที่วัดหลวงปู่แหวน

แล้วมาที่วัดหลวงปู่ฝั้น ของหลวงปู่ฝั้นไซ้ใหม่ บาตรท่านต้องให้คนอุปัฏฐากเฉพาะคนที่ ถือ แล้วถ้าไม่ใช่ของคั้นไปจับนะ นี่พระเล่าให้ฟังนะ เวลาท่านคุยกับโยม ท่านจะมองที่บาตรตา เขียวปัดเลย คือว่าเมื่อก่อนมันไม่มีสแตนเลส มันเป็นบาตรเผา ถ้ามันกะเทาะปั้ง ไอ้ที่เคลือบไว้ มันจะร้อนทันที สนิมมันจะเกิด ท่านจะให้เฉพาะคนจับ ถ้าเป็นคนอื่นมาต้องฝึกให้เป็นก่อน

แล้วเรื่องอย่างนี้ เคี้ยวนี้สแตนเลสมันมีมากขึ้นมา ตอนนี่พระก็หมุนกลับ หมุนกลับไปใช้ บาตรเหล็กอีก พอบาตรเหล็ก เวลาชุกค้ำไป เวลาถือ ทำไมมันมีสบบาตรแล้ว มันยังมีอุ้งบาตร แล้วเวลาไป เราจะเอามุ้งบาตรล้อมมัน เพราะมันกระทบใจ เวลาขึ้นรถไปกระทบ หรือบาตรมัน กระทบกันมันจะแตก

โอ๊ย! การรักษาบาตรนะ ตั้งแต่หลวงปู่มันลงมานะ คือว่าเหมือนกับพ่อเนื้อ เหมือนกับปู่ย่า ตายายที่ชานาญมาก แล้วพวกเราเริ่มรุ่นลูกรุ่นหลานชักเริ่ม ของที่ได้มาง่าย มันไม่เห็นคุณค่า ของ ที่ได้มายาก แล้วย้อนกลับนะ ย้อนกลับ เราไปวัด พระต่างๆ ไปในเมือง เพราะเราเคยบวชมา วัด เฉลิมฯ หรือวัดต่างๆ เวลาเขาบิณฑบาตมาเสร็จแล้วเขาเอาข้าวเทใส่ภาชนะแล้ว บาตรเขาจะคว่ำ ทิ้งไว้เลย สนิมขึ้นแดงเลย แล้วพรุ่งนี้เช้าจะออกค่อยมาล้างบาตรกันใหม่

แล้วย้อนกลับมาพวกเรา เฉพาะบาตรนี้ะ ในพระไตรปิฎกเล่มหนึ่งเลย ถือบาตรไปเป็น อาบัติทุกกฎ ถือบาตรนี้ พระมันทำกัน มันผิด ถือบาตรไปนะ ถือบาตรอยู่ ห้ามเปิดประตู เพราะ มันจะชน ก่อนเปิดประตูต้องวางไว้ แล้วเปิดประตูก่อนแล้วค่อยเอาเข้า ถือบาตรไป ประทุษร้าย บาตร คำว่า “ประทุษร้าย” คือแผล คือมันอาจจะกระทบกระเทือนอะไรได้ เหมือนที่เรา ประทุษร้ายคนนะ ถ้าบาตรต้องคล้องคอ จับไป ถ้าทำไม่ดีเขาเรียกว่าประทุษร้าย คือมันมีโอกาส พลาด ถ้ามีโอกาสพลาด เพราะถ้าบาตรมันเสียหายปั้ง กว่าจะหามาได้ หามาได้เสร็จแล้วนะ กว่าจะระบมได้ กว่าจะต้องระบม ๗ ไฟ ๗ ไฟ หมายถึงว่า ฟืนที่หุงข้าวได้สุกหม้อหนึ่งถึงหม้อหนึ่ง นั่น คือไฟหนึ่ง ประมาณฟืนเท่านั้น ๗ กองนั้น ระบมบาตรขึ้นมา เนื้อเหล็กมันจะเกิดผิวที่มันเคลือบ สิ่งที่ได้มานะ คนที่คั้นคว่ำมา

อย่างพวกเรานะ คนจีน เลื้อฝืนหมอนใบมาจากเมืองจีน แล้วเรามาสร้างเนื้อสร้างตัว โอ้โฮ! เราจะดูแลรักษาเงินทองอย่างดีเลย ลูกหลานมันไม่รู้จักรอก ลูกหลานมันได้มาสะดวก นะ เออ! ภูมิศาสตร์ สดางค์ทำไมจะทำประโยชน์ไม่ได้ แต่ไอ้พวกพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ไอ้เลื้อฝืน หมอนใบ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ เลื้อฝืนหมอนใบที่ขุดค้นขึ้นมา ที่แสวงหามา แล้วครูบา อาจารย์เรา เพราะอะไร เพราะหลวงปู่มั่นกับหลวงปู่เสาร์ เราอ่านประวัตินะ แล้วเราใช้ใคร่ตรอง ดู หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น สมเด็จพระสังฆราชฯ จะให้เป็นเจ้าคณะจังหวัดอุบลฯ แล้วไม่ยอม หนี ออกมา พอหนีออกมา ตั้งภาคอีสานทั้งภาคไม่ให้ใส่บาตรหลวงปู่มั่นเลย

เราจะบอกว่า เพราะตอนนั้นท่านเป็นสมเด็จพระสังฆราชฯ ใช้ไหม แล้วเจ้าคณะมณฑลสามารถปลด ผู้ว่าฯ ได้ มีอำนาจมาก สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์มีอำนาจมาก พระมีอำนาจมาก แล้วส่งพระ เด็กๆ พระเด็กๆ มันไม่ฟัง มันศักดิ์ศรีใจ ก็มีแรงต้าน แล้วพอมหาหลวงปู่ลี วัดอโศการาม ที่มาเอา สมเด็จพระสังฆราชฯ กับอาจารย์ไม่ลง มาลงกับลูกศิษย์ใจ หลวงปู่ลีเพิ่งกลับไฟเข้าไปไง สมเด็จพระสังฆราชฯ อู๋! ทำไม เราเป็นไอ้ พ่อหลวงปู่ลีมาหาย อ้าว! หายก็หาย เดียวก็หนาวเดียวก็ร้อน นี่มันเห็น มันเป็นบารมี ไครบารมีมัน

เวลาหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ท่านใช้ชีวิตของท่าน ท่านใช้ประสบการณ์ของท่านเลย เพื่อ วางรากฐานไว้ แล้วครูบาอาจารย์รุ่นต่อๆ มาได้สมบัติอันนี้มา แล้วถ้าไปศึกษานะ ธรรมวินัยนี้ กว่าจะได้มา มันมีอยู่ในตำรา แต่ไม่มีใครทำ แล้วพอทำขึ้นมาถือว่าเด็กอวดดี ผู้ใหญ่ไม่ให้ทำ บังคับไว้ แต่ของเราทำขึ้นไป สายหลวงปู่ฝั้นเล่าให้ฟัง กบปิย กโรหิ เมื่อก่อนมันก็มีอยู่ในตำรา แล้วไม่ให้ทำ หว่าพระเด็กๆ อวดดี

จนหลวงปู่ฝั้นไปเปิดในพระไตรปิฎกให้สมเด็จพระสังฆราชฯ ดูไง นี่ครับ มันมาจากพระไตรปิฎก ครับ ขณะที่ว่าถ้าเป็นข้อ เป็นปม เราต้องกับปิยงให้ออก แต่ถ้าเป็นเมล็ดที่แข็ง เขาใช้จี้ด้วยไฟ ใน พระไตรปิฎกมีชัดเจนหมดเลย แต่ไม่มีใครทำ ปล่อยทิ้งกันมาๆ แล้วพอไปทำ พอไปทำบั้ง ทำ โดยที่ว่าทำไป ฝ่ายหนึ่งเห็นโดยที่ไม่ได้อธิบายก็หาว่าเด็กอวดดี หลวงปู่ฝั้นนะ เรื่องนี้มาได้อยู่ที่ วัดป่าสาละวัน มาอยู่ที่โคราช หลวงปู่ฝั้น ด้วยความนิมนวลของท่าน ด้วยบุญบารมีของท่าน พยายามอธิบายให้พระผู้ใหญ่ยอมรับ

สิ่งที่ได้มานี้ไม่ใช่ของง่ายๆ นะ เพราะอะไร เหมือนพวกเราค้นคว้าโดยพื้นฐาน แต่ส่วนยอดคือว่ามีสถานะ ส่วนยอดไม่ยอมรับ แล้วต้องพยายาม เราต้องอธิบายให้ส่วนยอดยอมรับเนาะ ยกใหม่ นี่พูดถึงการอยู่ป่า แล้วไปเห็นคุณค่าของมัน

เราบวชใหม่ๆ เราไม่รู้หรือทำไม ฆมกรกใช้อย่างไร เห็นเขามีกีม้อย่างนั้นนะ พอไปอยู่ป่าเนะ ถ้าไม่มีฆมกรก แล้วมาอ่านพระไตรปิฎกไง ภิกษุเดินทางไม่มีฆมกรกเป็นอาบัติทุกกฏ เพราะเมื่อก่อนมันไม่มีธวัชใหม่ เราต้องเดินทางด้วยเท้า ทีนี้ถ้าเดินทางด้วยเท้า ด้วยฆมกรก ถ้าเจอแหล่งน้ำ ถ้าไม่มีฆมกรกจะกินน้ำอย่างไร ฆมกรกคือน้ำ ใส้ฆมกรกที่เราบวช ใส้ที่มันเหลือๆ นั่นคือน้ำ บาตรนี้คือข้าว จีวร ปัจจัย ๔ ใง

ปัจจัย ๔ นะ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคใช้ใหม่ บริหาร ๘ ปัจจัย ๔ มีเท่านี้พอ พอมีเท่านี้พอปั๊บ อย่างอื่นมันเป็นเรื่องปลีกย่อยแล้ว แล้วเราอยู่ในธรรมวินัยไม่อดตายหรือ อยู่ได้แล้ว ชีวิตนี้อยู่ได้แล้ว

อันนี้พูดถึงถ้าเราศึกษาธรรมวินัยนะ แล้วเราใช้ชีวิตนะ มันทำให้เราตื่นตัว การเป็นอยู่ให้ตื่นตัวให้เราภาวนาให้ดี แต่ส่วนใหญ่แล้วพวกโยมไปบอกว่า “ทำไมวัดนี้ไม่เห็นมีไอ้โน้นเลย ทำไมวัดนี้ไม่เห็นมีไอ้โน้เลย ทำไมไม่เอานั่นเข้ามา ทำไมไม่เอาไอ้โน้เข้ามา” ไม่รู้เลยว่าทำลายโอกาสการภาวนาเยอะมากเลย เราพยายามจะต่อต้านตรงนี้ไว้ พยายามจะไม่ให้เข้ามา ให้เข้ามาให้น้อยที่สุด แล้วจะไม่ให้เข้ามา พอไม่ให้เข้ามาปั๊บ คนที่เข้ามาจะน้อยใจทั้งนั้นนะ ตลาดมันเกลื่อนไปหมดเลย ทำไมไม่เอาเข้ามา

อยู่ที่โพธาราม เขาถามนะ “ไฟไม่มีคนเอาให้หรือ ถ้าไม่มีคนเอาเข้าไปให้จะออกให้” เขาสงสารเรานะ เขาบอกต่อไฟเข้ามา ไม่มีใครทำบุญใช้ไหม ถ้าไม่มีใครทำบุญ เขาจะทำให้

เราก็บอกไม่เอา ไม่เอา

เขาไม่เข้าใจ เขาไม่เข้าใจหรือ ทีนี้พออย่างนั้นปั๊บ พอเราใช้พวกเทียน เขาก็เหมือนกับว่าในประเทศไทยไม่มีใครใช้แล้ว มันก็โหลมาที่นี้ที่เดียว โอ้โฮ! กลายเป็นภาระน่าดูเลย นี่พูดถึงสิ่งที่ความเป็นอยู่ สิ่งที่เราเป็นอยู่กันอยู่ที่นี่ ถ้าเราเข้าใจมันนะ เราจะเห็นคุณค่าของมันมาก แต่ถ้าเราไม่เข้าใจมัน เราจะน้อยใจ แล้วพอกิเลสมันขึ้นมา กิเลสเรา “เฮ้อ! ภูไปที่สบายๆ ดีกว่า” เยอะมากเดี๋ยวนี้ เขาพูด “ไม่มาหาหลวงพ่อรอก อยู่กรุงเทพฯ นั่งห้องแอร์” เขาไปภาวนาห้องแอร์กันไง

โธ่! เอ็งไปเหอะ ตามสบายเลย

เขาบอกมาที่นี้มันร้อน มาที่นี้มันทุกข์ อยู่กรุงเทพฯ ดีกว่า ห้องแอร์ แล้วเดี๋ยวนี้เขาสร้าง กันวัดภาวนาเจอห้องแอร์ทั้งนั้นเลย อย่างนี้ถ้าเป็นห้องแอร์นะ เหมือนที่เด็กๆ มันพูด ไปตากแอร์ ที่ศูนย์การค้าดีกว่า มันเพลิดเพลินกว่า แล้วเราก็คิดถึงทางโลกนะ ที่เขาเอาวัดไปที่ศูนย์การค้า อัน นั้นน่าคิด อันนี้ประเด็นหนึ่งนะ

อีกประเด็นหนึ่งอย่างที่พูดเมื่อกี้ เขามาถามว่า เขามาพูดที่แรกเลย บอกว่าอยากไปนิพพาน

เราถามเขากลับว่าใครจะไปนิพพาน ใครจะไป

พวกเราปฏิบัติเราไม่รู้นะ ทุกคนคิดว่าอยากจะไปนิพพาน แล้วใครจะไปล่ะ เพราะอะไรรู้ ไหม เพราะเขาปฏิบัติสมาธิ ถ้าปฏิบัติสมาธิ ตัวสมาธิ ตัวจิต เราจะบอกว่าจิตไปนิพพาน เราเข้าไปนิพพานกันไม่ได้นะ เพราะเรามีเนื้อหนังมังสา เรามีทุกอย่างพร้อม ไปนิพพานไม่ได้หรอก นิพพานไปได้แต่นามธรรม แล้วถ้ามีไม่นามธรรม นามธรรมคืออะไร นามธรรมคือสิ่งที่เป็น ความรู้สึกที่จับต้องไม่ได้ ก็ไม่ใช่

นามธรรมเป็นสิ่งที่จับต้องได้ ถ้านามธรรมเป็นสิ่งที่จับต้องได้นะ เราถึงทำสมณะ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน แต่ด้วยปัญญาเขาบอกว่าสมถกรรมฐานเสียเวลา ไม่ต้องทำ ให้ทำ วิปัสสนาเลย วิปัสสนาสายตรง วิปัสสนาสายตรง

ถามกลับว่าอะไรเป็นวิปัสสนา ใครวิปัสสนา ขณะวิปัสสนา ใครทำ

มันตอบไม่ได้ พอเขาพูดว่าเขาจะไปนิพพาน เราถามกลับ วันนั้นเราถามกลับเลย ใครจะไปนิพพาน พอเราอธิบายปั๊บ เราอธิบายเลย จิตต้องไปนิพพาน พอจิตนิพพาน จิตอยู่ที่ไหน เราถึงทำพุทโธๆ กัน นี่ไง เพราะอะไรรู้ไหม เพราะบอกว่าสมาธิคือจิต จิตคือสมาธิ มันก็ได้ แต่บอกว่าสมาธิเป็นจิต จิตเป็นสมาธิ ผิดแล้ว ผิดเพราะอะไร เพราะจิตเป็นสมาธิ เราก็นั่งอยู่ที่นี่ เราก็มิจิตอยู่ แล้ว ทำไมไม่เป็นสมาธิล่ะ ถ้านั่งอยู่ที่นี่ก็มีทุกคน มีจิต ทำไมไม่เป็นสมาธิล่ะ

ที่นี้เป็นสมาธิ จิตมันเป็น แต่มันเป็นเพราะมันมีความสงบของมัน ที่นี้มีความสงบของมัน เราถึงต้องกำหนดพุทโธๆ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ เพราะมันต้องเป็นสมาธิก่อน พอเป็นสมาธิแล้วถ้ามันเกิดปัญญามันจะเป็น โลกุตตรปัญญา

เราจะบอกว่า ปัญญาในการชำระ ที่ว่าวิปัสสนาๆ มันไม่ใช่ปัญญาอย่างพวกเรา ปัญญาอย่างพวกเรานี้เขาเรียกโลกียปัญญา คือปัญญาของกิเลส ปัญญานี้เกิดจากฐานของจิต เราจะบอกตรงนี้นะ ฐานของจิต คือตัวจิตเราไม่เคยเห็นมัน แล้วความคิดออกมาจากฐานของจิตหรือออกมาจากความรู้สึก ถ้าออกมาจากความรู้สึก มันเป็นความคิดนั้นออกไป แล้วเราตามรู้อาการของจิตตามความคิดไป ให้ความคิดดับ

ความคิดเกิดที่ไหน เกิดจากฐานของจิตใช่ไหม แล้วเราไปดูที่ความคิด ความคิดดับแล้วจิตอยู่ไหน แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิหรือกำหนดพุทโธ มันเข้าไปถึงฐานของจิต ใจตัวฐานนั้นนะ ตัวนั้นจะไปนิพพาน ใจตัวนั้นนะ ใจตัวจิตนั้นนะ ถ้ามันทำลายมัน ทำลายที่มัน มันจะเป็นโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี จนถึงที่สุดมันจิตเดิมแท้ผ่องใส ใจจิตเดิมแท้ตัวนั้นมันจะเป็นผู้ที่เข้าถึงนิพพาน เพราะอะไร เพราะ อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ

วันนั้นอธิบาย เพราะอธิบายจบแล้วโตมาบอกทีหลังว่าเขาเป็นผู้สอน ถ้าเป็นผู้สอน เราจะอธิบายมากกว่านี้อีก แต่วันนั้นเราเข้าใจว่าเขาเป็นผู้เรียน ไปเรียนอภิธรรมกันไง ถ้าเรียนอภิธรรมมา ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่ง ถ้าผู้สอนมันต้องแบบว่าแตกแขนงมาก พอบอกเป็นผู้สอน เราถึงแปลกใจ แปลกใจอยู่อันหนึ่ง อันที่ถามว่า ให้ถามมาเลย จะไปนิพพานอย่างเดียว ไม่ถามอะไรเลยนะ คือเอาที่หลักเลย

นิพพาน ถ้าอธิบายถูกก็ถูก ถ้าอธิบายผิด คนนี้ไม่เป็น เขาถามตรงนี้เลยนะ เขาถามว่าจะไปนิพพาน แล้วต้องอธิบายนิพพาน ถ้าอธิบายนิพพานผิด แสดงว่าไม่มีหลักใจ คืออาจารย์องค์นี้ โทหก

ทีนี้พออย่างนี้ปั๊บ เราถึงอธิบายว่าใครจะไปนิพพานก่อน แล้วพูดถึงนิพพาน เราถึงบอกว่านิพพานหรือสิ่งที่เป็นอริยมุขี ทุกคนไม่สามารถจินตนาการได้ แต่่นรกสวรรค์ ทุกคนสามารถจินตนาการได้ เพราะจิตเราเคยเกิดเคยตายในวัฏฏะ จิตทุกดวงเคยหมุนเคยตายในวัฏฏะ เคยประสบมา สิ่งที่ประสบมาเหมือนคอมพิวเตอร์มีข้อมูล มีข้อมูลเลยจินตนาการได้

เราจะถามกลับเลย ทุกคนที่นั่งอยู่นี้กลัวผี ใครปฏิเสธบ้างว่าไม่กลัวผี เพราะอะไร เพราะตัวเองเคยเป็นผีมาไง ตัวเองเป็นผี ผีตัวใหญ่คือตัวนี้ ผีตัวใหญ่ที่มันนั่งอยู่นี้ ผีตัวใหญ่ เพราะเวลาตายไปมันเป็นผี ฉะนั้น เราถึงแขง เราถึงมีสิ่งที่สะท้อนเรื่องภูตผีปีศาจ เรื่องนรกสวรรค์ จิตนี้เคยสะท้อนมาก แต่พูดถึงนิพพานสิ ทุกคนจินตนาการไม่ได้ เพราะมันไม่เคยไป คือมันไม่มี

ข้อมูลไป ทุกดวงจิตไม่มีข้อมูลเรื่องนี้ แต่ถ้าเรารู้ว่าทุกดวงจิตมีข้อมูลหมด ทีนี้สิ่งที่มีข้อมูลในใจ สิ่งที่มีอยู่ มีเชื่ออยู่ เชื่อนั้นพอมันสะกิดขึ้นมามันถึงได้มีความขอกใจ แต่ถ้ามันไม่มีเชื่ออยู่ ไม่มี

ทีนี้เวลาเขาพูด เขาพูดไปประสาเขาไป ถึงว่าจะไปนิพพาน ใครจะไป พออธิบายถึงสิ่งที่จะไปนิพพานก่อน แล้วถึงอธิบายวิธีการไปนิพพาน แล้วอธิบายถึงที่สุดของการปฏิบัติ อธิบายให้ฟังเพราะว่ามันสิ่งที่เป็นไป มันน่าสงสาร นี่เวลามา มาจากสายไหน เราแปลตรงนี้ แปลกที่ว่าเราจะบอกว่าแทบจะไม่มีจริงเลยก็ใช่ แต่ถ้าไม่มีจริงเลย เช่น หลวงปู่ตี หลวงปู่ตีนี้ของจริง แล้วคุณหลวงปู่ตีตี แล้วคุณอย่างการอธิบายธรรมะดี การอธิบายธรรมะ เพราะอะไร หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ จิตบริสุทธิ์เหมือนกันได้ แต่มันอยู่ที่วาสนาของคน ผู้ที่จะสอน

ทีนี้เวลาเราพูด เราจะย้อนกลับพระพุทธรูปเจ้าเลย ขนาดพระพุทธรูปเจ้าสร้างสมมาบุญญานิกการ พระพุทธรูปเจ้าเป็นศาสดาเอกเลย พุทธภูมิ อย่างพระโพธิสัตว์เตรียมพร้อมเลย เหมือนกับเราเรียนครู เราฝึกสอนต้องเตรียมพร้อมเพื่อจะมาสอนเด็กใช่ไหม แล้วพอจะมาสอน ไม่รู้จะสอนอย่างไรเลย ทางวิชาการมันเหมือนกับไม่มีโอกาสจะสอนได้เลย นี่พูดถึงพระพุทธรูปเจ้านะ ขนาดเตรียมพร้อมแล้ว ทุกอย่างพร้อมแล้ว สร้างทุกอย่างมาพร้อมเลย พอไปบรรลุนิพพานจริงๆ ขึ้นมาทอดธุระเลย จะสอนได้อย่างไร

ทีนี้ย้อนกลับมาสาวกอย่างพวกผู้ปฏิบัติ ขนาดพระพุทธรูปเจ้ายังท้อใจ แล้วอย่างผู้ปฏิบัติมันสร้างบุญบารมีอะไรกันมา คือมันไม่มีความพร้อมใจ แล้วถ้ารู้แล้วจะเอาอะไรมาสอน ฉะนั้น คนที่สอน คนที่อธิบายต้องมีบุญญานิกการ คือต้องสร้างมาเยอะ ว่าอย่างนั้นเลย เพราะครูบาอาจารย์เราเชื่อมั่น อย่างหลวงปู่ตี อย่างอาจารย์สิงห์ทอง หลวงปู่เจี๊ยะ

หลวงปู่เจี๊ยะ บอกให้ท่านเทศน์สิ เพราะมาฉันที่กรุงเทพฯ กับเราบอก “หงบเอ๊ย เรายังนะ ทำไมท่านอาจารย์ท่านเทศน์น้ำไหลไฟดับเลยวะ เราเทศน์ไม่ออกเลยนะ แต่ถ้าวันไหนมีคนภาวนาเป็น โอ้โฮ! มันออกๆ”

ถ้าคนภาวนาเป็นตามปัญหา ท่านไหลเลย นี่หลวงปู่เจี๊ยะพูดเอง ท่านบอก “ท่านอาจารย์ทำไมน้ำไหลไฟดับเลย ของเราไม่ค่อยออก” ท่านพูดอย่างนั้น

ไอ้ตรงนี้ ไอ้ตรงเบื้องหลังนี้ ไอ้ตรงการอธิบาย เรายังพูดเลย เวลาอธิบายธรรมะเหมือนสร้างหนังเรื่องหนึ่งนะ มันต้องมีพล็อตเรื่อง มันต้องมีพล็อตเรื่องแล้วมันต้องเขียนบทว่าใครจะ

เล่นอะไร ตัวไหนเป็นพระเอก ตัวไหนเป็นผู้ร้าย กิเลสกับธรรมใจ กิเลสเป็นผู้ร้าย ธรรมะเป็นพระเอก แล้วมีการต่อสู้

เวลาเทศน์มีวนหนึ่งนะ เทศน์หนหนึ่งเหมือนกับสร้างหนังเรื่องหนึ่ง คือสมมุติขึ้นมาให้เห็นภาพ เพราะสิ่งนั้นเป็นนามธรรม แล้วใครเขาอยากสร้างล่ะ เวลาถึงที่สุดแล้วจิตมันปล่อยหมด เวลาจะออกออกมาก็คมันเหมือนแบกของหนัก ถ้าเราปล่อยหมดแล้วสบายไหม แล้วเราไปแบกของหนัก หนักไหม เวลาคิดก็แบกของหนักใจ เวลาคิดมันออกมารับรู้ ต้องออกมาบริหารจัดการมัน เหมือนออกไปทำงาน

เหมือนกัน ถึงบอกว่าเวลาฝึกปฏิบัติ สติไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่สติ แต่เวลาถึงที่สุดแล้วสติกับจิตเป็นอันเดียวกัน เวลาจะออกไปแบกของหนักใจ มันกระเพื่อมใจ มันรับรู้ อย่างเช่นเราจะแบกของหนัก เราต้องเตรียมตัวใช้ไหม พอขยับ สติก็พร้อมออกมา เพราะเป็นอัตโนมัติ ฉะนั้น พระอรหันต์ไม่หลงในอริยสัจ แต่พระอรหันต์หลงในสมมุติบัญญัติ เพราะสมมุติบัญญัติมันเกิดขึ้นทุกวัน อย่างสวดมนต์นี้บัญญัติ สวดมนต์นี้สวดมนต์ผิดได้ ใครว่าพระอรหันต์สวดมนต์ไม่ผิด

การสวดมนต์คือบัญญัติ บัญญัติพระพุทธเจ้า คือเราท่อง คำท่องผิดได้ไหม แต่ตัวใจผิดไม่ได้ ตัวใจไม่ผิด แต่คำท่องผิดได้ สวดมนต์นี้ท่องนะ เราท่องขึ้นมา พระอรหันต์ผิดตรงนี้ได้ แต่อริยสัจไม่ผิด เพราะมันเป็นเนื้อของใจ เนื้อของใจขยับ มันพร้อมเลย แล้วมันเป็นไปอย่างนั้น

ทีนี้พอมันมีหลักอย่างนี้ แล้วมันย้อนกลับไปดูสิ่งที่ทำกันนะ ก็อย่างที่ว่าจะไปทำลายพระทุกรูปอะไร มันเศร้าใจ มันเป็นไปไม่ได้ใจ มันเป็นไปไม่ได้เพราะนี่มันเป็นวัตถุข้างนอก

มันมีเยอะนะ ทางเชียงใหม่ ลูกศิษย์เขาไปหา เขาบอกมีแต่เศรษฐกิจทั้งนั้นเลยนะไป เป็นพระเขมร เดียวนี้พระองค์นั้นตายแล้ว ไปอยู่ เป็นสังคมแบบคอมมิวนิสต์เลย สังคมเขาเป็นส่วนรวมของเขา ใครเข้ามาอยากเป็นโสดาบัน มีทรัพย์สมบัติเท่าไรต้องเอามาเป็นส่วนกลาง ถ้าไม่คิดในทรัพย์สิน นั่นเป็นโสดาบัน ไม่คิดในทรัพย์ ถ้าคิดในทรัพย์นั้นยังติดอยู่ ไม่เป็นโสดาบัน ฉะนั้น ใครเข้ามาแล้ว เงินทองมีเท่าไรต้องโอนเข้ามาเป็นส่วนกลางหมด ไม่ให้ติดอะไร โคนหัวหมด ผู้หญิง ผู้ชาย โคนหัวเหมือนกัน

มันเป็นรูป มันเป็นเรื่องโลกๆ เป็นวัตถุ แต่คนไปเชื่อเยอะ เห็นแต่ละแนวทางมา แต่ละแนวทางมา ประสาเรานะ มันเข้าได้ผิวเผินใจ มันเข้าไม่ถึงเนื้อหาสาระ มันเข้าได้ที่ความคิด สุ

ตมยปัญญา แล้วพูดถึงว่าเป็นธรรมะใหม่ เป็น เพราะพูดธรรมะพระพุทเจ้า แต่ตัวมันเองเป็นใหม่ ไม่ใช่ เพราะความคิดฉันมี ปรชญาไง แล้วก็คุยกันนะ แล้วพอเป็นปรัชญาใหม่ เราก็มีความคิดใหม่ ปรชญานั้นเราเข้าถึงได้ ซัดซาดเลยนะ โอ้อโฮ! โอ้อโฮ! แต่สำหรับคนเป็นนะ เสรีใจ สุตตมยปัญญา จินตมยปัญญา ไม่ใช่ภาวนามยปัญญา

ถ้าภาวนามยปัญญามันต้องมีฐานของสมาธิ ตัวจิต เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะปัญญาเกิดจากจิตกับปัญญาเกิดจากสมอง โดยสัญชาตญาณของมนุษย์มีสมอง สัญชาตญาณมีขั้น ๕ ธาตุ ๔ ขั้น ๕ ที่วงการแพทย์ ที่เขาถามว่าสมองคิดได้อย่างไร

สมองคิดไม่ได้ สมองเป็นสสารนะ สมองเป็นวัตถุ สมองมันคิดเองได้อย่างไร แต่สมองมันได้สร้างขึ้นมาเพราะอำนาจวาสนาเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ โครงสร้างของมนุษย์มีสมองควบคุมร่างกาย ที่นี้ประสาทที่ควบคุมมันต้องใช้พลังงานคือตัวจิต ฉะนั้น จิตกับสมองมันทำงานเกี่ยวเนื่องกัน คนเป็นอัลไซเมอร์ คนเป็นเจ้าชายนิทรา ทุกอย่างพร้อมหมด ทำไมมันคิดไม่ได้

ที่นี้โดยสัญชาตญาณของมนุษย์ มนุษย์มีกายกับใจ ใจ กายกับใจอาศัยเกี่ยวเนื่องกัน ฉะนั้น สมองเฉยๆ คิดไม่ได้ ต้องอาศัยจิต ถ้าจิตเฉยๆ จิตเฉยๆ สื่อกระแสจิตกับจิตได้ อย่างรุกขเทวดา พวกที่ไม่มีกายมนุษย์ไง สื่อกันได้คุยกันได้ ฉะนั้น พอเป็นมนุษย์ สมองที่ว่าเป็นความคิดของสมอง วิทยาศาสตร์คิดได้แค่นี้ไงว่าอินส์ไต้สมองก้อนใหญ่ ใครอยากมีความรู้มาก ตอนเด็กๆ ลูกๆ ต้องพยายามนอนอย่าให้คว่ำ ให้สมองก้อนโตๆ นี้เขาคิดทางวิทยาศาสตร์ แต่เขาไม่คิดเลยว่ากรรมของจิต กรรมของเด็ก เด็กถ้ามันคิดดี กรรมดีของมัน มันก็ของมันใช่ใหม่

เราจะบอกว่าปัญญาโดยสมองไง ปัญญาโดยสมองคือสติ คือหมอดู คือการคาดการณ์ เป็นปรัชญา อาศัยจิต ถ้าไม่มีจิต สมองคิดไม่ได้ อาศัยจิต เพราะจิตมันพิสูจน์กัน โคนหลอกหลอกว่านี่เป็นวิทยาศาสตร์ นี่เป็นสัจจะความจริง ในทางวิทยาศาสตร์ต้องมีข้อมูล ต้องมีที่มา พูดต้องมีฐานรองรับ อย่าพูดลอยๆ อย่าเอาอารมณ์ความรู้สึก

แต่เวลาทางธรรม ปัญญาเกิดจากจิต ไม่ได้เกิดจากสมอง เกิดจากสมองนี้เป็นสติ เพราะพลังงานมันต้องผ่านจากสมอง สติที่ออกมามันถึงเป็นความคิดใหม่ แต่เวลาเป็นภาวนามยปัญญา มันตัดสมองทิ้ง มันตัดสมองทิ้งเลย เพราะอะไร เพราะเป็นความคิดของจิต

สมาธิคืออะไร คือฐานของจิต แล้วเกิดจากจิต ไม่ผ่านสมอง ถ้าผ่านสมองนี่เป็นอดีตอนาคต เพราะพลังงานที่ส่งออกมาใช่ใหม่ อดีตอนาคตใช่ใหม่ ช่วงเสี้ยววินาทีผ่านมาแล้ว สิ่งที่ผ่านมาคืออดีตหรือยัง ความคิดที่มันคิดออกมาจากจิต พอกระแสที่มันออกไปเป็นอดีตหรือยัง นี่ไง ไม่เป็นปัจจุบันธรรมไง ถึงต้องกลับมาที่สมาธินี้ไง แล้วมันคิดไปเรื่อย ปัญญามันเกิด มันก็ยังเป็นระยะห่าง ที่ว่าระยะห่าง ความคิดมันยังหมุนอยู่เรื่อยๆ แล้วเราฝึกลบๆ ใช้ปัญญาบ่บ่ ระยะห่างมันสั้นเข้ามา แคบเข้ามา คือเราจะทันความคิดเร็วขึ้นเรื่อยๆ ความคิดใจ ระยะห่างที่ว่า เก้งๆ ว้างๆ มันยังมีระยะห่างอยู่

หลวงตาท่านบอกให้ซ้ำๆ พอซ้ำเข้าไป มันฝึกฝนบ่อยครั้งเข้า ความห่างของมันจะใกล้เข้ามาๆ จะเร็วขึ้น ละเอียดขึ้น เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น ความคิดเกิดดับเร็วขึ้น ปัญญาเร็วขึ้น ทุกอย่างเร็วขึ้นจนเป็นเนื้อเดียวกัน เห็นใหม่ ความคิดเกิดจากจิต ปัญญาที่เกิดจากจิตไม่ใช่ปัญญาที่เกิดจากสมอง นี่ภาวนามยปัญญาที่สมควร พับ! ขาดหมดเลย ขาดหมด กิเลสขาด สะอาดหมดเลย แล้วทำอะไร นี่อธิบายเป็นรูปธรรมนะ แต่เวลาทำนะ อย่ายึดอันนี้ ถ้าเราอธิบายวันนี้ปั๊บ แล้วยึดอันนี้นะ ไปทำนะ ตายเลย เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะมันจะไปสร้างภาพอย่างนี้ขึ้นมา พอมันสร้างภาพกว่าจะสร้างภาพอย่างนี้ขึ้นมาได้ พอสร้างภาพขึ้นมาได้แล้ว คือมันไม่เป็นจริงไง สร้างภาพ สร้างขึ้นมา สร้างก็เหนื่อยแล้ว แล้วต้องพยายามจะให้มันเป็นอย่างนี้ด้วย มันจะเป็นข้อเท็จจริงของมัน มันจะเป็นอย่างอื่นไปก็ไม่ได้อีก กลัวผิด ก็ต้องหาเป็นอย่างนี้

พูดนี้เป็นธรรม แต่พอเวลาเอาไปคิดปั๊บ เป็นโลกหมดเลย เพราะมันไม่ใช่เป็นของเรา ฉะนั้น เวลาของเรา เราต้องทำตามข้อเท็จจริง ทำประสาเรา ทำตามข้อเท็จจริง มันจะเป็นอย่างไร ให้เป็นอย่างนั้น แล้วทำของเราไปตามจริตตามนัสย

เราพูดถึงอภิธรรม วันนั้นเราพูด เราบอกอภิธรรม อยากกินข้าวสุก แต่ปฏิเสธข้าวสาร ไม่มีข้าวสาร จะมีข้าวสุกใหม่ ไม่มีสมาธิ จะมีปัญญาใหม่ แต่ไปตัดที่สมาธิทิ้ง เป็นสมณะ ไม่เอาใจ คือยอมรับแต่ข้าวสุก แต่ปฏิเสธข้าวสาร เออ! มันก็แปลกเนาะ แต่ถ้าเป็นตามข้อเท็จจริง ข้าวสารก็ปฏิเสธไม่ได้ ข้าวสารมาจากข้าวเปลือก ข้าวเปลือกมาจากต้นข้าว ต้นข้าวมาจากเมล็ดข้าวที่ปลูกขึ้นมาเป็นข้าว ไม่ใช่ข้าวได้ดินได้น้ำที่ดี ได้อากาศที่ดีมันถึงเป็นเมล็ดข้าว

สังขธรรม ปัจจัยการของมัน มันสืบต่อ แล้วเอ็งไปตัดช่วงใดช่วงหนึ่งแล้วเอ็งจะเข้าใจเรื่องอย่างนั้นเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลยนะ แต่เขาไม่เข้าใจ แล้วเขาไม่

คิดว่าตามข้อเท็จจริงของเขา แต่กรรมฐานกับเรา เราให้เกิดตามข้อเท็จจริงเลย พอจิตมันสงบเข้า มาจะใช้ปัญญาอย่างไรให้มันเป็นไป มันถึงปฏิเสธไม่ได้ คือ สมาธิ ปัญญา ปฏิเสธสมาธิไม่ได้ เพียงแต่สมาธิมากสมาธิน้อยอีกเรื่องหนึ่ง เพราะถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ สมาธิไม่ต้องมาก เพราะมันเป็นปัญญาวิมุตติ ปัญญา นำ มรรค ๘ ปัญญา นำ แต่ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ สมาธิ นำ เจโตวิมุตติ เจโตใช้สมาธิ นำ ถ้าสมาธิ นำ เหมือนกับคนถนัดไปทางไหน ตัวใดเป็นตัวหัวเชื้อใจ ตัวหัวเชื้อเป็นตัวนำ แล้วส่วนประกอบของมันต้องมรรค ๘ หหมด ขาดอะไรไม่ได้ เพียงแต่ว่าจริตนิสัยของใครเด่นทางไหน แล้วการสร้างของคนมาเด่นทางไหน ถ้ามันสร้างมาเด่นทางนั้นนะ ถ้าไปตรงกับจริต ตรงกับนิสัย ตรงกับการกระทำ มันจะได้ผลดีมากเลย แต่ถ้าไม่ตรงกับการกระทำนะ มันก็ถูกละไป ภาวนาได้ใหม่ ได้ แต่แก้กิเลสได้ใหม่ ฤๅไรๆ แล้วมันก็จะไม่สมดุล มรรคสามัคคีไม่สมดุลของมัน

ฉะนั้น การสอนของหลวงปู่มั่น ไปถาม หลวงปู่มั่นมีสอนอะไรตายตัวไหม หลวงปู่มั่นบอกเลย “ผู้เฒ่าจะแก้จิตวะ หมู่คณะภาวนามา ผู้เฒ่าจะแก้จิตนะ จิตนี้หากคนแก้ยากนะ”

คนไม่เป็นแก้ไม่ได้หรอก แล้วคนไม่เป็นก็แก้เป็นสูตรสำเร็จใจ ไปภาวนากัน สูตรสำเร็จมันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้ สูตรสำเร็จคือโลก มันเป็นไปไม่ได้แต่ทางธุรกิจ โรงงาน อุตสาหกรรมนี้สูตรสำเร็จหมด มึงจะเอารุ่นไหนล่ะ แป๊ะ! กตมาเป็นรุ่นนั้นหมดเลย แต่มนุษย์ไม่ใช่ ยิ่งจิตยิ่งไม่ใช่ใหญ่ ยิ่งภาวนาไปยังลึกลับซับซ้อนไปเลย แต่ตอนนี้ทางวิชาการนะไม่ใช่ไม่ได้ ทางวิชาการต้องมาเป็นอย่างว่าพุทธพจน์ๆ นั้นล่ะ ต้องเป็น

พุทธพจน์นะ มันยังตีความได้หลายหลากมาก มึงอย่ามาอ้างพุทธพจน์มาบังคับนะ วันนั้นมาจากเพชรบุรี “พุทธพจน์”

เราพูดสวนเลย พุทธพจน์ หามันก็พูดได้ หามันก็ท่องพุทธพจน์ได้ ลองสอนมันสิ โอ้โฮ! เบรกหงายท้องไปเลย พุทธพจน์ คำพูดเราสอนนกแก้วนกขุนทองได้ นกขุนทองก็สอนมันพูดได้ นกแก้วก็สอนมันพูดได้ แล้วมันรู้เรื่องไหม แล้วเราไปท่องมัน มันก็เหมือนนกแก้ว นกขุนทอง แต่วันนั้นบอกเลย หามันก็พูดได้ พุทธพจน์ พุทธพจน์มันพุทธพจน์ แต่เรารู้อะไร เราทำแล้วได้ประโยชน์อะไร ถ้ามันทำให้มันรู้จริงขึ้นมาสิ

นี่ไง เวลาเราย้อนกลับ เราย้อนกลับไปหลวงปู่มั่น อย่าว่าแต่พุทธพจน์เลย แม้แต่ตัวอักษร ก.ไก่ ก.กา ท่านยังยกไว้เหนือหัวเลย ท่านบอกว่ามันสื่อความหมายของพระพุทธเจ้าได้ ไม่ใช่ไปเขียนเป็นคำพูด เป็นพุทธพจน์ เป็นความหมายของพระพุทธเจ้าแล้วถึงเคารพนะ ตัวอักษรทุกตัว

ท่านยังเคารพเลย เพราะมันสื่อธรรมะของพระพุทธเจ้าได้ ใจ้พุทธพจน์มันแค่สื่อความหมาย ออกมา สื่อๆ เป็นตัวสื่อ ไม่ใช่ความจริง แล้วเราไปเอาสื่อมาเป็นความจริงไป ไปศึกษาสื่อกันไง แล้วข้อมูลในสื่อมันล่ะ

มันถึงว่าอยู่ที่คนคิด อยู่ที่ครูบาอาจารย์ที่ผ่านนะ ถ้าครูบาอาจารย์ที่ผ่านมาแล้ว ทำแล้ว เรื่องอย่างนี้สบายมาก แล้วยิ่งพูดธรรมะด้วยนะ ไปได้ไกลเลย ขอให้เป็นธรรมะนะ ที่นี้เพียงแต่ พวกเรา โทษนะ ไปศึกษาโดยโลกไป ไปศึกษาโดยตัวตนของเราไป แล้วก็คิดว่าเป็นอันนี้ ธรรมะ เป็นอย่างนี้ไง ไม่ใช่หรอก ไปศึกษาที่เรา ศึกษา ก่อน หลวงปู่มั่นพูดชัดเจน แล้วคนเป็นพูดไม่มีผิดเลย เวลาหลวงตาไปหาท่าน มหา ธรรมะพระพุทธเจ้าสูงส่งนะ ไม่ใช่ดูถูกนะ เราเคารพบูชา ธรรมะพระพุทธเจ้า ให้เอาธรรมะที่ศึกษาเป็นมหา เอาเข้าลิ้นชักก่อน แล้วล็อกกุญแจมันไว้ ภาษา อีสานพูดง่ายๆ คำอีสานนี้เรียบง่าย แล้วเข้าถึงข้อมูล เข้าถึงข้อเท็จจริงมาก ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะมา เตะมาตีบกัันเอง

คือในภาคปฏิบัติ ในการกระทำมันเป็นข้อเท็จจริง กับธรรมของพระพุทธเจ้า เหมือนสิ่งที่มี มันสูงแล้วไง แต่เราทำนี่ยังต่ำอยู่ใช่ไหม มันจะขัดแย้งกันไง คือเราพยายามจะสร้างให้เป็นอย่าง นั้น ให้คะแนนตัวเองไป ทำได้แค่ ๒-๓ คะแนน จะเอาร้อยคะแนนพันคะแนน มันก็จะมาเตะมา ตีบกััน มันถึงขัดแย้งกันไง แล้วเราก็จะวิตกวิจารณ์ เราเองทำได้นิดๆ หน่อยๆ แต่เราศึกษาธรรม พระพุทธเจ้ามา คะแนนก็เป็นหมื่นเป็นพัน มันก็พยายามจะให้เหมือนกัน พยายามจะสร้างภาพ มันจะมีการขัดแย้งกัน

แต่คำพูดเขา เราฟังแล้วมันจะมาเตะมาตีบกััน ความจริงกับทฤษฎีมันจะขัดแย้งกัน เพราะ ความจริงเรายังน้อยอยู่ แต่ถ้าความจริงของเราขึ้นมาถึงกับข้อเท็จจริงกับทฤษฎีเหมือนกันนะ เข้า กันได้พอดี ถึงที่สุดแล้วก็คือถูกหมด ถึงที่สุดแล้วคือธรรมะพระพุทธเจ้าถูกหมด แต่เริ่มต้นผิดที่ เรา ผิดหมด ฉะนั้น เวลาศึกษามาแล้วต้องวางไว้แล้วทำตามความเป็นจริง

ที่นี้เวลามา “โ้ย! ทำไมเป็นอย่างนั้นๆ” ยิ่งมาจากปัญญาชน แต่มันคืออย่างหนึ่งนะ เราว่า ซิดี เขาฟังก่อนไป เขาต้องฟังก่อน แล้วเขามีอะไรเขามาถาม ค่อยยังชั่วหน่อย ไม่อย่างนั้นเราต้อง ปูพื้นตั้งแต่ที่แรกเลย ใจ้ซิดีมันสอนก่อนไป ซิดีไปคุยให้เขาฟังก่อน สอนเขาก่อนพักหนึ่ง แล้วเขาก็ต้องเลือก เขาต้องหาข้อถูกข้อผิดแล้วเขามาคุยกับเรา เหมือนกับเพื่อนแรงเราไปครั้งหนึ่งนะ มี ใจ้ซิดีที่แจกๆ ไป เพื่อนแรงไปได้เยอะเลย ไม่อย่างนั้นมาก็มาดิบบๆ เลยล่ะ ต้องมาเริ่ม ก.ไก่ ก.กา

กันเลย ต้องมาใส่กัน ไอ้นี้เขาฟังแล้ว เขาคัดเลือกแล้ว เขาติดข้องแล้วนะ เขาค่อยมาหาเรา พอมาหาเราแล้วทีนี้ก็มาถามปัญหา มันก็ดีขึ้น ไม่ต้องเหนื่อยแรงนัก

เรามาขออนนะ มันเป็นบุญเป็นกรรมนะ เริ่มต้นมาเลยนะ เป็นเทพก่อน สิ่งที่เป็นเทพเพราะหลวงตาท่านพูดเอง ท่านมาที่โพธาราม “หงบเอ๊ย เทพกับหนังสือสำคัญมากนะ” ท่านบอกสมัยท่าน ท่านพิมพ์เองนะ ท่านเห็นประโยชน์ของมัน ท่านพิมพ์เอง พิมพ์แล้วท่านก็เผยแพร่ไปไงแล้วสุดท้าย ท่านไม่ได้เอ่ยชื่อ ท่านบอกต่อไปก็มีคนมารับผิดชอบ ก็คงเป็น ดร.เชาวน์ กับพวกกงเขาว์มารับผิดชอบใช่ไหม ท่านก็ปล่อยเลย บอก “ไอ้นี้มีความสำคัญนะ”

แล้วเราก็เอาเทพมาแจกกัน อัดทีละม้วนต่อม้วน ม้วนต่อม้วน เมื่อก่อนกคอยู่ทั้งวันๆ ม้วนต่อม้วนอยู่พักหนึ่ง แล้วมันไม่มีใคร แล้วตอนหลังก็มา ไอ้อันรับผิดชอบไป อันรับผิดชอบ มันก็ต้องรอข้อมูล ต้องอะไร ไม่เป็น

เดี๋ยวนี้อยู่ในห้อง พูดจบเดี๋ยวนี้จะเอาได้แล้ว ที่พูดเดี๋ยวนี้ละ ถ้าจะเอาละ เดี่ยวไรที่ออกมาเลย แต่เดิมอย่างนี้ต้องรอเป็นเดือนกว่าจะส่งไปหาไอ้อันที่นั่นๆ โน่นนะ กว่าไอ้อันมันจะทำเสร็จนะ แล้วไอ้อันมันจะเอามาส่งนะ เป็นเดือนนะ ก็เลยไม่ค่อยได้ทำกันนะ มันมาเรื่อยๆ มันถึงเวลาของมัน แล้วมันเป็นไปได้

ก็วันนั้นพวกหมอมมา ไอ้ที่ว่ามาจากวชิระฯ เวลาขณะ แล้วทางมหาวิทยาลัยเขามีนโยบายให้นักศึกษาแพทย์มาวัด ทีนี้พอนักศึกษาแพทย์จะมาวัด มันไม่ยอมมากัน เพราะมันไปวัด ไปนั่งหลับใช่ไหม เขาต้องจับฉลากกัน โทษนะ ใครช่วยต้องมาวัดไง จับฉลาก ใครช่วยต้องมาวัด แล้วก็จับฉลากกันมาที่นี้ มา ๔๐-๕๐ คน มาถามปัญหา เท่านั้นนะ พูดจบนะ อาจารย์ที่พามาที่โดนบังคับมาเหมือนกัน แต่พอพูดจบแล้วนะ ที่เห็นไรที่กัน เขาบอกว่า วันนั้นเขามาเขาบอกเขาจะขอเลย ไอ้หมอผู้หญิงก็อยากเอาไปให้สามีฟัง ไอ้หมอผู้ชายมันก็อยากเอาไปให้ภรรยาฟัง มันขอเลยนะ ไอ้เราก็ไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะตอนนั้นไม่เป็นนะ

พอไอ้คิมมันอยู่ในห้อง ไอ้คิมมันเดินออกมา

“เฮ้ย! เขาขอจะได้ไหม”

มันบอก “ได้ครับ”

ไรท์เดียนั้นเลยนะ ไรท์เดียนั้นเลยนะ ให้พวกนี้ไปเลย พอไปแล้ว พอเขาเอากลับไป ตอนที่เขามา นะ พอเอาซีดีกลับไปแล้วไม่กี่วัน นักศึกษาแพทย์ต่างคนต่างคืนร่นกันมา คืนร่นมา ที่นี้เลย แล้วเขามาเล่าให้ฟังนะ เล่าให้ฟังว่าใครช่วยถึงต้องจับฉลากมา เขาบอกว่าเขาโชคดี เขาจับฉลากไม่ได้มา เขาก็นึกว่าเขาโชคดี แต่เขาไปฟังซีดีแล้วเขาต้องชวนขวยมา เขาชวนขวยมาเอง ใ้ที่ว่าโชคดี โชคไม่ดี ไอ้คนนี้มาเล่าให้ฟัง ไอ้นักศึกษาแพทย์ที่มาที่หลังมันบอกว่าวันนั้นผมล้วงเบอร์ไม่ได้ มันนึกว่ามันดีใจ มันล้วงเบอร์ไม่ต้องมาไง ไอ้คนที่ล้วงเบอร์เสร็จแล้วจำเป็นต้องมา ใจ อันนี้พอซีดีมันกลับไป พอฟังเสร็จแล้ว ใ้ที่ว่าล้วงไม่ได้มา มันต้องมาเอง มันมาเองเลย มันมาขอซีดีแล้วมาคุยธรรมะ ถึงได้รู้ว่าล้วงเบอร์กันแล้วมันล้วงไม่ได้ ตอนล้วงไม่ได้มันก็ดีใจซะใหม่ ว่ามันไม่ต้องมา

เพราะโลกเนาะ เขาถือว่าเขามีการศึกษา เพราะนักศึกษาแพทย์ แล้วทางมหาวิทยาลัยเขามีโครงการตรงนี้ไง เหมือนตำรวจเวลาใกล้จับ ให้ไปอยู่กับคนจน ไปอยู่กับชานา ให้เห็นชีวิตความเป็นจริง แล้วเราไปปกครองเขา นี่ก็เหมือนกัน เขาต้องการให้หมอมีสัจธรรมจริยธรรม เขาก็มานี้ เขาพูดอย่างนี้ให้ฟัง แล้วเด็ก โอ้โฮ! มันถามนะ มันถามปัญหาเด็กๆ ปัญหาพวกหมอ นิดยา เป็นบาปใหม่

โอ้โฮ! กูงเลยเว้ย ทำให้เขาเจ็บใจ ความคิดนะ ผ่าตัดนี้เป็นบาปใหม่

กูบอก เฮ้ย! มันเป็นบุญสิ มันเป็นบุญ เรารักษาเขา แต่มันเจ็บใหม่ ต้องเจ็บ นี่เวลาพูด เวลาสะท้อนใจ สะท้อนใจใหม่ ผ่าตัดเป็นบาปใหม่ มันคิดแบบวิทยาศาสตร์เนาะ เราไปทำให้เขามีบาดแผล เราไปทำให้เขาเจ็บปวด มันจะเป็นบาปใหม่ แต่มันไม่คิดถึงมูกกลับนะ ประสาเราคนกลาง เราคิดมูกกลับ คิดถึงคนป่วยสิ คนป่วยอยากหาย คนป่วยทุกข์ใจมาก ใครไปโรงพยาบาล ทุกคนจะทุกข์ใจเลยว่าเราจะหายเมื่อไหร่ เราอยากหายมาก ที่นี้พอคนป่วยอยากหาย ใครไปทำให้เขาหาย มันจะไปเอาความวิตกกังวลเขานะ ป่วยกาย ป่วยใจใจ แต่เราไปเอาความคิดทางวิทยาศาสตร์ เฉพาะเนื้อ คือโรคภัยไข้เจ็บของร่างกาย แต่เขาไม่ได้คิดถึงความวิตกกังวลของใจเนาะ โห้! คนป่วยเนาะ ยิ่งคนมีภาระรับผิดชอบมาก เวลาป่วยอยากหายมากเลย เพราะกลัว ภาระเรามี

บอกว่าเป็นบุญ อ้าว! เป็นบุญอย่างไร อ้าว! เป็นบุญ ก็เขาหายป่วย แต่มันไปคิดแต่เฉพาะตรงนั้น ถามเยอะมาก วันนั้นถามเยอะมาก ถามจนมึนเลย

ถ้าไม่หาย เราบอกรรมของโลกนะ โลก ในทางวิทยาศาสตร์ ถ้าโรคนี้รักษาไม่หายใช้ไหม ไม่หายก็คือไม่หาย โรครักษาไม่หายใช้ไหม ถ้าโรคพื้นฐาน ถ้าหมอรักษาไม่ดี เขาฟ้องนะ ถ้าโรคพื้นฐาน โรคปกติ แล้วหมอไปทำให้เขาตายให้เขาอะไร เขาฟ้องศาลเลยเดี๋ยวนี้ หาว่าหมอรักษาไม่ถูกต้อง หมอเถลไถล แต่ถ้าเป็นโรคร้าย โรคมะเร็งโรคระไร เวลารักษาไม่หายก็ไม่เป็นโทษ แต่ที่นี้สิ่งใดที่ทางการแพทย์รักษาหายไม่ได้ หรือถ้าหายได้เป็นบางครั้ง ถ้าถึงที่สุดแล้วเขาตายไป ไม่มีโทษ นี่จะบอกว่าถ้าไม่หายไง

พูดถึงถ้าหายนะ มันก็ย้อนกลับมาที่นี้ ย้อนกลับพวกพระหมอ บอกมาหาเรารักษาให้หายหมด...เราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อตรงนี้ไง ตรงกรรมของคนมันมีไง ถ้าอย่างนั้นบ๊อบ ประสาเรา ชรรมะมันเป็นนามธรรม แล้วรูปธรรมมันเป็นส่วนที่แสดงออกเท่านั้น ส่วนที่เห็นใจ แต่ส่วนจริงมันส่วนที่นามธรรม เพราะส่วนที่ความรู้สึก ความคิด ฉะนั้น เวลาเรบอกว่าเรารักษาได้หมดเลยรักษา ใครมาต้องหายหมดเลย มันก็ไปลบล้างกรรมสิ ลบล้างการกระทำของเขาสิ ลบล้างสิ่งที่เขาทำมาสิ สิ่งที่เขาทำมา คนทำมานะ คุณ โทษนะ ตายในท้องก็มี อายุยังน้อยตายก็มี อายุมากตายก็มีกรรมของสัตว์ที่เขาทำมาละ นี่ยังดีนะ นี่หมอแผนปัจจุบันนะ

เพราะเรามีลูกศิษย์ที่เป็นหมอแผนโบราณ เขาบอกถึงเวลาแล้วเขาต้องทำบุญ เพราะอะไร รู้ไหม เพราะมันเป็นบุญเป็นกรรม เราไปรักษาให้เขาหาย กรรมมาถึงที่ตัว กรรมมาถึงที่เรานะ เขาทำบุญกุศลเหมือนกันนะ มีครู เขามีครูของเขา ถึงเวลาแล้วเขาทำบุญของเขา เพราะอะไร เราไปผ่อน เราไปทำ กรรมนะ

ที่นี้สิ่งที่ถ้ามันไม่หายไง ถ้าโรคร้ายมันไม่หาย เพราะอายุขัยของคน กรรมมันตัดรอน อันนี้พอกรรมตัดรอนขึ้นมา ทำไมพระอรหันต์อยู่อีกภพหนึ่งก็อยู่ได้ ตัดรอนก็ได้ เสริมก็ได้ไง เสริมก็ได้ อายุเสริมได้ต่อได้ ที่นี้พอเสริมได้ต่อได้ ประสาเรานะ มันเป็นเรื่องของวิภูฏะ เป็นเรื่องของผลบุญผลกรรมที่ว่ามันเป็นของเล็กน้อยมาก เพียงแต่ถ้าเรามาจบกันที่นี้แล้วจบมากกว่า ถ้ามาจบที่นี้แล้วไม่มีเกิดไม่มีตาย อยู่คงที่เลย มันยิ่งดีกว่าอายุมากอายุน้อยอีก

ฉะนั้นถึงว่าสิ่งที่มันไม่หายมันเป็นไปตามกรรม ที่นี้เป็นไปตามกรรม อย่างประสาเราเป็นหมอ ถ้าเป็นกรรม คนที่จะไม่หายต้องตาย แต่เราก็ต้องทำของเราให้สมบูรณ์ไง เขาจะได้ฟ้องเราไม่ได้ เราทำของเราให้สมบูรณ์เลยละ ถ้าเราทำของเราสมบูรณ์แล้ว ถ้ามันเป็นอะไรไปละ ตอนนี้องการแพทย์มันมีเรื่องกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องเยอะมาก มันเป็นไปได้ ไม่ต้องไปหาหมอ

หรือก นอนอยู่บ้านหัวใจวายตายเลย ไอ้คนที่นอนหลับตายๆ คือหัวใจวายตาย ไม่เป็นโรคเป็นภัยเลยนะ ถึงเวลา ไปเลย เยอะแยะ แล้วดีด้วย ไม่ต้องทุกข์ร้อน

กรรมคนมันมี ทุกๆ อย่าง อย่างเช่นพวกคุณไสย ถ้าทำคุณไสยไปเยอะๆ ทำๆ ไป ส่วนใหญ่แล้วพวกเล่นคุณไสยจะเป็นผีปอบที่หลังถ้าเขาไม่ได้แก้ของเขานะ แต่ถ้าเกิดคนที่ฉลาด คนที่มีหลักการ เขาจะแก้ของเขาเรื่อยๆ คำว่า “แก้” นะ ถึงเวลาปั๊บ เขาทำอะไรปั๊บ เขาจะแก้ ออกเรียนผูกเรียนแก้ไ้ แต่ถ้าเราเป็นหมอกคุณไสยแล้วเราเรียนแต่ผูก คือเราทำแต่อาชีพร่างไร ทำแต่อาชีพร่างไร เขียวมันเข้าตัว มันมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างน้อยวิชาชีพร่างไรจะอ่อนลง สังเกตได้ไหม พวกไปหาหมอกูเรื่อยๆ ไปกูแรกๆ แม่นเลย ไปครั้ง ๒ ครั้ง ๓ สิ เอ้! ชักไม่แม่นแฮะ ไอ้มันไม่แน่นอนหรือก ฉะนั้น เรื่องพวกหมอกู พวกคุณไสย พวกอะไรนะ เราไม่เชื่อเลย แต่เรายอมรับว่ามี แต่เราไม่เชื่อ เราเชื่อตัวเราเองมากกว่า เชื่อความรู้สึกร้อนเย็นอ่อนแข็ง เชื่อเรา เราไม่เชื่อใครเลย เราไม่เชื่ออะไรเลยนะ ไม่เชื่ออะไรเลย เชื่อกรรม แต่ทางโลกเขาไปเชื่อข้างนอก

โธ่! ถ้าใครเขาแน่จริง คูอย่างหลวงปู่มนสิ หลวงปู่มนไปอยู่ที่ถ้ำสาริกา แล้วรุกขเทวดาที่ปลอมตัวเป็นยักษ์จะมาตีหลวงปู่มนนะ หลวงปู่มนเทศน์เลย เขาบอกเขามีอำนาจมาก บอกว่านี่เขาเป็นผู้รักษาหมด

มีอำนาจมาก มีอำนาจเหนือความตายใหม่ ต้องตายใหม่ นี่เวลาพูดถึงหลักความจริง คอตกลงเลยนะ ใครจะมีอำนาจมากขนาดไหนน้อยขนาดไหนก็เกิดตายทั้งนั้นนะ ไม่มีใครรอดหรือก แต่เราไปคิดว่าอำนาจเราเอง เราไม่คิดถึงสังกรรมว่าเราจะต้องตายไปไง พอพูดแค่นี้ปั๊บนะอ่อนเลย แล้วพลิกกลับมาเป็นลูกศิษย์มาฟังเทศน์เลย

ไอ้สิ่งที่เราทำกันอยู่นี้ก็เหมือนกัน คนนี้จะรู้ไอ้เรื่องต่างๆ มึงตายหมด ใหญ่ขนาดไหนตายหมด มีความรู้ขนาดไหนก็ตายหมด ไปไม่รอดหรือก แต่ถ้ากลับมาวิทยาศาสตร์นี้จบ แล้วถ้าจบแล้วไปกลัวอะไร

พระนะ บางทีพระเราจับไม่ได้เลย พระบางที่เมื่อก่อนนะ พวกนั้นมา อย่าไปเอ๋อชื่อเขาเลย ตั้งหลายองค์ พูดยังนี้หมดนะ ใครมาอยู่กับเรา ๗ วันเป็นพระโตดาบัน มีพวกอาจารย์สอนๆ มาอยู่กับเรา ปฏิบัติกับเรา ๗ วันเป็นพระโตดาบัน โอ้โฮ! เขาฟังแล้วเขามีคนเชื่อ มีลูกศิษย์ไปหาเขา เยอะนะ แต่คนไม่เชื่อก็มี แต่คนเชื่อก็มี

แต่ถ้าเป็นรานะ มันเป็นไปได้ พระพุทธเจ้านะ ท่านจะไปสอนใครท่านต้องเล็งญาณนะ มันต้องมีบารมีของเขานะ แล้วต้องเล็งญาณ ต้องคว้าพร้อมไหม พระพุทธเจ้าจะไปเอาอย่างยากขนาดนั้น แล้วนี่สาวกนะ มาอยู่กับเรา ๗ วัน มันจะรู้

แล้วสมมุติรานะ เราเป็นคนที่ไม่มีบารมีเลย เราเป็นคนหยาบช้ำ เราทำความไม่ดีไว้เยอะมากเลย แล้วเราไปหาเขา ๗ วันเราจะสำเร็จได้ไหม มันขัดแย้งข้อเท็จจริงใช่ไหม อย่างเช่นเราเป็นคนหยาบช้ำ จิตใจเราเศร้าหมองมากเลย แต่เรามีความศรัทธาอยากจะทำภาวนา แล้วไปหาเขา ๗ วันเป็นพระโสดาบันจริงหรือ คือตามข้อเท็จจริงมันเป็นไปได้ แต่เวลาเขาพูดกันอย่างนั้นนะ “ไปอยู่กับเรา ๗ วันเป็นโสดาบันๆ” เป็นไปไม่ได้หรอก เป็นไปไม่ได้ ถ้าเป็นไปได้อย่างนั้นนะ เราบอกเก่งกว่าพระพุทธเจ้า ถ้าคิดอย่างนี้ เราคิดอย่างนี้เลย ที่พระพุทธองค์ท่านนั้นเราไม่เชื่อ มันเป็นไปได้

โธ! หลวงปู่มั่นนะ ท่านสร้างสมมาเป็นพระโพธิสัตว์นะ ท่านปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้านะ เวลาท่านแก่แต่ละคน เพราะหลวงตาท่านเล่า ไม่ใช่หลวงปู่มั่นจะเอาพระได้หมดนะ หลวงตาท่านเล่าเองนะ ถ้าองค์ไหนภาวนาเป็น องค์ไหนภาวนาดี จี๋เลย จี๋ หมายถึงว่า โศกกับนักกีฬาตัวต่อตัวเลย “เป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร เดี่ยวขึ้นมาอาทิตย์นี้ เป็นอย่างไร พัฒนาไหม” จิตลดคนะ

แต่ถ้าองค์ไหนภาวนาไม่เป็น ท่านก็อยู่ด้วย แต่ท่านไม่จึ้นนะ จี๋ไปนะ สมมุติถ้าเราจี๋ไปนะ ตายเลย อย่างเช่นเราทำไม่เป็น แล้วท่านจะให้ทำ โอ้โฮ! เราเครียดตายเลย แต่ก็ให้อยู่ด้วย สร้างบารมีไป คนเป็นเขาเป็นอย่างนั้น

บางคนมันสุดวิสัยที่จะภาวนานะ แต่ไม่ใช่เอ็งนะ เอ็งต้องภาวนา พูดอย่างนี้ปั๊บ เดี่ยวมันจะเอาไปเป็นทางออก มันจะเอาไปอ้าง ถ้ามันสุดวิสัย มันก็ให้ทำก่อน ให้มันสุดวิสัย แต่ถ้าเราต้องชวนชายของเรา เราต้องทำของเรา เราต้องพยายามของเรา ถ้าทำของเราขึ้นมาแล้วมันจะแก้ไขกันไป

โธ! ท่านยังเห็นอย่างนั้นเลยนะ บางทีมันสุดวิสัย มันไม่ได้ก็คือมันไม่ได้ เรื่องอย่างนี้เราเป็นพระ เราบวชแล้ว เราอยู่ในศีลในธรรม ถ้ามันทำได้แล้วดีก็โอเค ถ้ามันทำไม่ได้ สุดวิสัย เราก็ต้องอยู่ในพระ ให้อยู่ในศีลธรรม อย่าให้มันออกนอก แล้วเราสร้างบารมีไป

เราเจออาจารย์นะ บอกว่าเป็นอาจารย์เลยละ เพราะท่านพรรษามากกว่าเรา เราไปอยู่กับท่านหลายๆ องค์ พุดกับเราเลย “หงบเอ๊ย เราภาวนาไม่เป็นหรอก แต่ก็พยายามจะทนอยู่นี้ เพื่อให้ภพชาติมันสั้นเข้า”

โธ้ย! เราเคารพมากนะ เราเคารพมาก คือท่านพูดความจริง พุดกับเราเลยนะ “หงบเอ๊ย ภาวนาไม่เป็นหรอก แต่พยายามอยู่ในกรอบเพื่อให้ภพชาติมันสั้นเข้า” คือเราก็สร้างบารมีอีกชาติหนึ่ง เราก็สร้างบารมีอีกชาติหนึ่ง แต่ถ้าเราไม่อยู่ในกรอบ เราไม่สร้างบารมีนะ เราทำแต่สิ่งไม่ดี แล้วมันจะมีบารมีไหม เออ! พุดอย่างนี้เราเคารพ ลูกผู้ชาย แล้วเราก็ไม่ได้ถือสาอะไร เราก็เคารพนะ เราเคารพ แล้วเรารักด้วย

แต่ถ้าไม่มีแล้วไปหลอก โอ้โฮ! เกลียดมากเลย เพราะอะไรรู้ไหม หนึ่ง มันทุจริตใจ เรารู้ๆ อยู่ เรากล้าพุดนะ รู้ๆ ทุกคน คนภาวนาเป็นไม่เป็น รู้ โห้! ถ้าเรานั่งอยู่แล้วเราสงสัย ใครจะหลอกเราได้ละ ของที่เราไม่เข้าใจแล้วเราไม่รู้ แล้วทำไมอวดเขารู้ มันจะรู้ได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้หรอก แต่มันมีทฤษฎีอยู่ไง เพราะอะไร ไครมานะ “ก็พิจารณากายสิ พิจารณากายสิ” พระมาหาเราเยอะมาก บางทีมันเศร้าใจ มาหาเรา “หลวงพ่อ เป็นอย่างนั้นๆ”

“แล้วว่าไงละ”

“อาจารย์บอกให้พิจารณากาย”

ทีนี้คำว่า “อาจารย์ให้พิจารณากาย” เขาสอนมาแล้ว กิ่งๆ ใจ ถูกด้วยผิดด้วย ถูกคือธรรม พระพุทธเจ้า ผิดคือเขาให้ทำโดยมั่วสุม โดยที่เขาทำกันไปเอง แล้วเราจะอธิบาย โอ้โฮ! ยาก

มีหลายองค์มาหานั้น “ก็อาจารย์ให้พิจารณากาย ผมพิจารณากายแล้ว ตั้งกายอย่างนั้น ทำกายอย่างนั้น”

อ้อหืม! ถ้าประธานนะ มันต้องกลับมาที่ความสงบก่อน แล้วถ้าเห็นไม่เห็น เห็นตามข้อเท็จจริง ถ้าเห็นตามข้อเท็จจริงนะ อารมณ์ความรู้สึกมันจะต่างกัน คนเห็นโดยตามข้อเท็จจริง หัวใจมันจะสั้นไหว หัวใจมันจะพอง มันจะเกิดการรู้สึกที่รุนแรงมาก แต่ถ้ามันเห็นโดยสัญญาจะเห็นก็เห็น ผลที่ได้ต่างกันเยอะเลย แต่คนไม่เคยมันจะจับประเด็นนี้ไม่ถูก เห็น พิจารณากายก็พิจารณากายเหมือนกัน ก็พิจารณากายไป ทฤษฎี กายก็คือกาย ก็พิจารณาแล้วไง ก็ทำแล้วไง แต่ผลที่เป็นเขาไม่รู้ ความต่างตรงนี้ไม่รู้หรอก

ที่นี้พอสอนไป ไอ้พ่อกุไป “ก็ผมทำแล้ว หลวงพ่อสอนเหมือนที่ผมทำเป็ยะเลย”

ปวดหัวเลย ปวดหัวนิบหาย มันมาอย่างนี้เยอะ “เขาก็สอนพิจารณากาย ผมก็พิจารณากาย แล้วไง หลวงพ่อสอนก็เหมือนกันไง ผมก็ทำแล้วไง แล้วทำไมหลวงพ่ไม่ยอมรับผมล่ะ” โอ้โฮ! มันเจอแต่อย่างนี้ เพราะอะไรล่ะ เพราะไม่มีสมาธิไง เพราะพื้นฐานปัญญาไม่ไข่มมาจากใจใจ ปัญญามาจากสมองใจ พระพุทธเจ้าสอนแล้ว พิจารณากายใจ เห็นใจ ทุกอย่างเห็นหมดใจ แต่ถ้าปัญญามันเกิดจากใจนะ โอ้โฮ! แค่งบมันก็มีความสุขแล้ว แล้วมันเห็นนะ โอ้โฮ! มันไหวหมดเลย พอไหวหมดเลย แล้วพอพิจารณาไปมันจะบั่นทอนไปเรื่อยๆ บั่นทอนไปเรื่อยๆ จนถึงที่สุดหมดเลย ขึ้นใดก็ขึ้นนั้น

ถ้ามันได้อย่างนี้มันก็คืนะสิ ถ้าได้อย่างที่โยมพูดมันดี แต่นี่มันเป็นตรงนี้ไง ที่มันยากมันเป็นตรงนี้ ตรงที่ว่ามันเป็นบางคน บางคนแค่มีบารมีทำสมาธิยังไม่มี ทำได้มากได้น้อยใจ เหมือนเรา เรานั่งกันอยู่นี่นะ เราจะทำธุรกิจกัน ต้นทุนเราไม่เท่ากันใช่ไหม สมมุติอย่างเรา เรามีเงินเยอะกว่าเพื่อนเลย เรามีทุนมาก เราจะซื้ออะไรได้เต็มตามใจเราเลย แต่โยมมีทุนน้อยกว่าเราครึ่งหนึ่ง บางคนมีทุนแค่ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ การเข้าสมาธิออกสมาธิมันยากกันตรงนี้ มันต่างกันตรงนี้ไง

เพราะสมาธิ ใครมาพูดก็แล้วแต่ เรื่องความว่างนะ เราบอกอจินไตย ก็ว่ามันกว้างขวาง จนขอบเขตใครวัดไม่ได้ อย่างเราลองมีเงินมาก เรามีเงิน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เราทำได้ง่าย เราทำแล้วเราชัดเจนของเรา ไอ้คนที่ มี ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ทำแล้วก็น้อยกว่าเราครึ่งหนึ่งแล้ว ไอ้คนมี ๒๕ เปอร์เซ็นต์ก็ยิ่งต่างไปใช่ไหม แล้วของใครถูกละ มันก็ไม่ถูกแล้ว

อันนี้ ตรงนี้ ตรงที่บอกว่าต้องทำสมาธิให้แน่นๆ ดีไหม ดี แต่ถ้าต้นทุนมันไม่มี ทำไม่ไหว ทำไม่ไหว เข้าได้ไม่ถึง เสียเวลา ฉะนั้น ถ้าต้นทุนเราน้อย เราก็ประกอบธุรกิจหรือทำสิ่งที่ต้นทุนเราพอ ตรงนี้เป็นอุบายให้ทุกคนภาวนาได้เป็นไง ก็ว่าต้นทุนมากต้นทุนน้อย เราก็ทำธุรกิจต่างคนต่างได้กำไรขาดทุน มีกำไรขึ้นมา กับต้นทุนน้อย ก็จะรอให้ต้นทุนเท่ากันแล้วค่อยมาทำ ที่เราไม่รับตรงนี้ไง ก็ว่าเราอยากให้ทุกคนได้ผลผลิต ได้การกระทำ ได้ความดี ฉะนั้น เราถึงบอกว่าอย่างนี้ก็ได้ๆ แล้วเราแก้ของเราเอง

แต่ถ้าพูดโดยหลัก โยมถามว่าตั้งสมาธิดีๆ ลึกๆ ดีไหม

ดีๆ ดีมากๆ เลย แต่ถ้าทำไม่ได้ละ ถ้าพูดถึงทำสมาธิไม่ได้หรือทำไม่ได้ขนาดนั้น เราเสียโอกาสไปเลย แต่ถ้าเราทำสมาธิ เราได้สัก ๓๐ เปอร์เซนต์ ๕๐ เปอร์เซนต์ แล้วเราพิจารณาไปได้บ้างอะไรได้บ้าง มันก็จะกลับมาทำให้สมาธิดีขึ้นเรื่อยๆ จาก ๕๐ เปอร์เซนต์ เราทำบ้าง ใช้ปัญญาบ้างอะไรบ้าง สมาธิจะเป็น ๓๕ เปอร์เซนต์ ใช้ปัญญาบ้าง สมาธิเป็น ๘๐ เปอร์เซนต์ ก็มันหมุนกันได้นะ มันหมุนกันได้ มันส่งกันได้ เพียงแต่เรารู้จักส่งใหม่

พระหรือผู้ปฏิบัติมันจะพลาดตรงนี้ พลาดตรงที่แบบว่า หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ในธาตุ ๔ ชั้น ๕ ในอายตนะ เป็นได้ทั้งสมณะ เป็นได้ทั้งวิปัสสนา ที่มันพลาดตรงนี้ไง คำว่า “เป็นได้ทั้งสมณะ เป็นได้ทั้งวิปัสสนา” เวลามันเป็นสมณะ คนไม่เข้าใจว่าเป็นสมณะไง คนจะไปเคลมว่าเป็นสมณะนี่เป็นวิปัสสนา ทุกคนคิดว่าใช้ปัญญาแล้ว แล้วพอมันสงบปั๊บ ก็คิดว่าธรรม พอดคิดว่าธรรม ก็คิดว่าสังกรรมไง คิดว่าเป็นมรรคเป็นผลไง แล้วพอมันเสื่อม เพราะเป็นสมณะ พอมันเสื่อมมันก็เลยกลายเป็นการท้อใจ พอมันเสื่อมแล้วมันไม่มีกำลังใจ มันเลยไหลไปเลย หลุดไปเลย ตรงนี้

แต่ถ้าเรามีหลักนะ เราคิดว่าตรงนี้มันเป็นสมณะหรือเป็นวิปัสสนาก็แล้วแต่ เราจะไม่ว่าหลัก เราจะทำอะไรไปเรื่อยๆ เราจะขยันหมั่นเพียร มันจะเป็นอย่างไรให้มันเป็นไป เพราะในข้อเท็จจริงมันเป็นอยู่แล้ว เป็นทั้งสมณะ เป็นทั้งวิปัสสนา มันเป็นได้ทั้ง ๒ อย่างนะ แต่ที่นี้เป็นวิปัสสนามันก็เป็นโลกียะไง มันเป็นโลกียะ เป็นจันตมยปัญญา เป็นสุตมยปัญญา มันยังไม่เป็นภาวนา ใจตรงนี้มันจะเป็นฐานหนุนขึ้นมาให้มันมีความชำนาญ พอลงมันพัฒนาขึ้น แล้วพอลงมันพัฒนาขึ้นมาจะ คนที่มาปฏิบัติ โทษนะ มันจะไม่ไปยุ่งกับใครหรอก มันจะนั่งสมาธิมันจะภาวนาของมัน แล้วไม่อยากจะให้ใครเข้ามาทวน เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันต้องถนอมต้องรักษา ถ้าใครภาวนาเป็นนะ ทุกคนภาวนาเป็นหมดนะ จะไม่ยุ่งเลย

ที่นี้ ตรงนี้ ถ้าเรายึดหลักตรงนี้ได้แล้วเราทำอะไรไป ขออย่างเดียว อย่างที่ ทำสืบต่อ ทำไปเรื่อยๆ แล้วถ้ามันมีปัญหาขึ้นมา ครูบาอาจารย์สำคัญ เพราะอะไรรู้ไหม พอเราทำไปแล้วมันสงสัยไง อืม! จะไปทางไหนละ จะไปทางไหน จะเริ่ม จะดันไป หรือจะอยู่กับที่ หรือจะถอย ถ้าพูดถึงตัวเองหาเองอยู่ ทดสอบอยู่ จิตก็ถอยหมด แต่ถ้าไปเจอครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์จะชี้แนะเลย ต้องเป็นอย่างนั้นๆ ถ้าไปปรึกษาครูบาอาจารย์มันจะได้ตรงนี้ไง

๑. ไม่ต้องเสียเวลา

๒. กำลังของจิตไม่ต้องให้มันวูบลงไปก่อนแล้วไปสร้างใหม่

เวลาเราทดสอบอยู่ ลองอยู่ มันจะวูบ มันจะลงมาก แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ มันคืออยู่แล้วใช้ใหม่ กระตุ่น มันก็ต่อไปเลย ฉะนั้น เวลามหาเรา เราจะถามเลย ยังเป็นอยู่ไหม ถ้าใครภาวนาสมาธิยังเป็นอยู่ไหม

“มันเป็นเมื่อปีที่แล้วครับ”

คือมันวูบไปแล้ว แล้วค่อยมาถามไง แล้วถามว่า มันจะสร้างขึ้นมาใหม่ ถ้าเป็นตรงนั้นเดี๋ยวนี้ใส่เดี๋ยวนี้เลย พอใส่เดี๋ยวนี้ ทำเดี๋ยวนี้เลยๆ ผิดถูกถูกเอง ถ้ามันมีอยู่นะ มีอยู่ ทำเดี๋ยวนี้เลย แต่บางทีส่วนใหญ่มา มันเป็นตัวตั้งแต่ปีที่แล้ว มันหมดแล้ว พอมันหมดแล้วมันก็ค่อยขึ้นมาใหม่ มันเป็นส่วนสำคัญของจิต มันเป็นภายใน

นี่พูดถึง แล้วเวลาเราพูดอย่างนี้ เราคุยกับหมู่พระ บอกว่า โอ้เวลาถามตอบอย่างนี้มันจะไม่มีการพูดหรือ เพราะส่วนใหญ่แล้วมันไม่ชัดเจน แล้วมันไม่ชัดเจนแล้วมันอธิบายไม่ได้ คลุมเครือ พอคลุมเครือนะ ปัญหาคลุมเครือมา คนฟังมันคลุมเครือไว้ ตอบก็คลุมเครือ

แต่ถ้าปัญหาเป็นอย่างนี้ คำถามมา คลุมเครือมา แต่พูดให้ชัดเจนนะ มันจะแบบว่า คำถามผิด ต้องถามอย่างนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ๆ แล้วจะตอบมาใช้ใหม่ เราถึงบอกไป บางทีมันถึงพูดว่า โอ้ปัญหามันไม่มีใครแก้ เพราะเวลาหลวงตาท่านพูด เวลาหลวงปู่มันพูดอย่างนี้นะ พระภิกษุ พระปฏิบัติมา แก่จิตมันแก่ยาก แล้วคนรู้ไม่จริงมันไม่ชัดเจน

แล้วพอมหาหลวงตาเวลาท่านพูดนะ “โอ้! เราสอนมาตั้งเยอะตั้งแยะ ไม่มีใครมาพูดให้เราฟังเลย เราอยากแก้วะ” คือท่านอยากมีคนป่วย แล้วคนป่วยมันก็ไม่มีความอยู่กับท่านนะ “เราสอนมาตั้ง ๑๐-๒๐ ปี ไม่มีใครมาพูดให้เราฟังเลย ไม่มีใครเข้ามาหาเลย” ก็ท่านก็อยากแก้ มันก็ไม่มีความให้ไปแก้

โอ้อย่างพวกเราไปฟังอะไรกันมากก็นึกว่าตัวเองถูก แล้วจริงๆ นะ ลองไปทั่วๆ ไป อย่างที่พูดเมื่อกี้ พระที่มาหานะ “ก็ไปหาอาจารย์แล้วท่านบอกพิจารณาภายใน”

จริงๆ เราจะไปถามกลับเลย ถ้าเป็นเรานะ เรารู้ว่าเขาไม่รู้ “แล้วพิจารณาอย่างไรละ บอกมาสิ พิจารณาอย่างไร”

“พิจารณากายไปสิ” พุคตามตำราใจ

พิจารณากายนะ หลวงปู่เจี๊ยะพิจารณากายไปอย่างหนึ่ง หลวงปู่คำดี หลวงปู่ชอบ พิจารณา
กายโดยเห็นกาย หลวงปู่คลุ้ยพิจารณากายโดยไม่เห็นกาย หลวงตาพิจารณาเวทนา

ที่เขาบอกว่าต้องผ่านเวทนา ที่บ้านตาด เห็นไหม ต้องสู้เวทนาๆ

เราถามกลับเลยว่า หลวงปู่เจี๊ยะพิจารณากายไม่ผ่านเวทนาเลย หลวงปู่เจี๊ยะเป็นพระ
อรหันต์หรือเปล่า

คือเราจะบอกว่าสติปัญญา ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่จำเป็นต้อง
ผูกขาด นี้ไปผูกขาดใจ “ต้องพิจารณาเวทนา ต้องผ่านเวทนา”

เราบอกไม่ต้องผ่านหรือ ถ้าจำเป็นต้องผ่านเวทนา โดยจิตใจ ถ้ามันตรงก็โอเค แต่ถ้าเรา
ไม่ใช่จิตนะ ก็อย่างพวกเราไปกินอาหารฝรั่ง ไม่ชอบหรือ กินได้ไหม ได้ แต่ให้กินทุกวันๆ ได้
ไหม ไม่อยากเลย ใอนี้ก็เหมือนกัน พอไปเจอเวทนา เจอกันอีกแล้วๆ ไม่เอา แต่ให้ทำได้ไหม ได้
แต่มันไม่ตรงกับจิต ฉะนั้น ถึงบอกกาย เวทนา จิต ธรรม

ถ้าจำเป็นต้องผ่านเวทนา หลวงปู่เจี๊ยะเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ เพราะหลวงปู่เจี๊ยะพิจารณา
กายทั้ง ๔ ชั้นตอนเลย หลวงปู่ชอบก็กายหมด หลวงปู่คำดีก็กายหมด หลวงตานี้กาย ครั้งแรก
เวทนา นั่งตลอดรุ่ง เวทนา ครั้งที่ ๒ ธาตุ ๔ กลับสู่สภาพเดิม อันที่ ๓ อสุภะ อันที่ ๔ จิต จุดและ
ต่อม ของหลวงตานี้แปลก ชั้นหนึ่งไปอย่างหนึ่ง ไม่ซ้ำกันเลย

ทีนี้คำว่า “พิจารณากายๆ” พิจารณาอย่างไรละ

ไม่รู้ตอบไม่ได้หรือ ตัวอย่างที่ครูบาอาจารย์ที่เป็นของจริงท่านยังไม่เหมือนกันเลย แล้ว
หลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่คำดีว่าหลวงปู่คำดีกับท่าน ชั้นที่ ๒ หรืออย่างไรเหมือนกันอันหนึ่ง
เหมือนกันตรงที่ว่าไปอยู่ในป่าไป แล้วไปกลัวเสือไป เสือมันมีเล็บ เราก็มียเล็บ เสือมีหนัง เราก็มีย
หนัง หลวงปู่คำดีกับหลวงตา ปัญญาอย่างนี้ละ เหมือนกับอันเดียวกันเลย แต่เวลาต่างกันเยอะ
เพราะหลวงปู่คำดีท่านพิจารณาก่อนมา ๑๐ กว่าปี หลวงตามาพิจารณาทีหลัง แต่ไม่เคยคุยกันเลย
แต่มาตรงกัน นี้หลวงตาพูดเอง เหมือนกันเลย

หลวงปู่คำดีท่านอยู่ในป่า เสือมีหนัง เราก็มีหนัง เสือมีขน เราก็มีขน มีทุกอย่างเหมือนกัน มันเลยทำให้ตัวเองหายกลัวได้ นี่หลวงตาเล่า บางทีมันอาจจะแบบว่ามันทฤษฎีตรงกัน แต่เวลาโดยวัย โดยสถานที่ เวลามันคนละอันกัน แต่มันเหมือนกัน

ถ้าฟังนะ ถ้าเป็นแล้วฟัง ฟังออกหมด อย่างที่พูด เวลาปฏิบัติ ธรรมเกิดกับอริยสังกตเกิด คนละเรื่องเลย อริยสังกต อริยสังกตคือจิตสงบแล้วเห็นอริยสังกต เห็นสังฆธรรม แล้วเกิดเป็นอริยสังกต เป็นปัญญา ถ้าธรรมเกิดมันเกิดเป็นความรู้ นั่งสมาธิเกิดเป็นความรู้ รู้เรื่องนั้นรู้เรื่องนี้ไง รู้เรื่องข้อมูล นี่ธรรมเกิด ธรรมเกิดไม่ใช่อริยสังกตนะ แล้วมีคนเกิดอย่างนี้เยอะ คิดว่าเป็นธรรม คิดว่าเป็นมรรคผล... ไม่ใช่ อย่างเรานั่งๆ อยู่ “โอ้! เป็นพระอรหันต์ๆ” ออกมาเป็นพระอรหันต์หรือ... ไม่ใช่ มันคิดว่าเป็น มันไม่ได้เป็นเลย ก็มันคิดว่าเป็น นี่ธรรมมันเกิด

จะเป็นพระอรหันต์นะ จะต้องต่อสู้ ต้องใช้มรรคญาณ ต้องใช้สังฆธรรม แล้วแก้ไข คัดแปลง ว่ากิเลสเป็นชั้นๆ ขึ้นมา แต่เวลาธรรมมันเกิด เห็นนิมิตเห็นอะไรต่างๆ นี่ธรรมเกิด เป็นความรู้อะไรต่างๆ รู้เรื่องนรกสวรรค์ เรื่องเทวดา ธรรมทั้งนั้นนะ แต่ไม่ใช่อริยสังกต

ทีนี้คนไม่เข้าใจ ใครมาก็พยายามจะให้รับรองตรงนี้ๆ เราก็อ้างไว้ๆ แต่ไม่รับรองใคร อย่างว่าเดี๋ยวนี้ยังไม่เลย เดี่ยวนี้อย่างที่หลวงตาพูด เราเป็นคนฟังเฉยๆ เอ็งก็พูดไปสิ เราเป็นคนฟังวะ มีปัญหาอะไรบอกมา ใช้ไม่ใช่มันอีกเรื่องหนึ่ง เราเป็นคนฟังเฉยๆ ไม่ใช่ทำให้ไปการันตี เป็นคนฟังเฉยๆ

อ้าว! มีปัญหาอะไรบ้าง ว่ามา พูดมาเลย

โยม : (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่อ : นี่พูดถึงกรรมฐานไม่ผิด ถูกหมดเลย ถ้าเป็นอกิธรรมเขาจะบอกว่าผิด นำเสียดาย ถ้าบอกว่าผิดนี่น่าเสียดายมากเลย ถ้าบอกว่าผิด เพราะอะไรรู้ไหม เขาจะบอกเพราะลงสมาธิจะไม่เห็นนิมิตแล้วผิด แต่ความจริงถูก

ทีนี้เราจะพูดอย่างนี้ถูกแล้วนะ เป็นอดีตไปแล้ว วางไว้ สิ่งนี้ดีมาก ๆ นี่คือผลของงานกรรมฐาน สมถกรรมฐาน-วิปัสสนากรรมฐาน นี่กรรมฐาน นี่ผลของมัน ทีนี้ผลของมัน มันเกิดเป็นครั้งคราว พอเกิดเป็นครั้งคราวต้องทำซ้ำ คำว่า “ทำซ้ำ” พูดเมื่อกี้ ที่บอกว่าเวลาเป็นไปแล้ว คำว่า “วัดกันที่ความรู้สึก” ที่เห็น ใครหลอกเราได้ แล้วจิตใจเรามันกระเทือนขนาดไหน น้ำตง

น้ำตาไหลเลย มันกระเทือนหัวใจมาก นี่เห็นกายจริงๆ เพราะอะไร เพราะทำสมาธิมา จิตมันลงมันถึงเห็น ทำสมาธิไปอย่างนี้แล้วจะเห็นอีก เห็นอีก คูให้มันชัดเจน เราดูให้ชัดเจน มันเป็นจี๋เต๋่าไป พอจี๋เต๋่าปั๊บ มันปล่อยแล้ว มันหมดแล้ว พอถึงจี๋เต๋่าก็จบแล้ว พอจบ จิตมันพิจารณาจบวงรอบหนึ่งมันก็พัก นี่คือสมาธิ สมาธิอันนี้เกิดขึ้นมาจากการใช้ปัญญา สมาธินี้เกิดจากการใช้ปัญญา คือใช้ปัญญาใคร่ครวญในร่างกาย ตั้งแต่เป็นหนัง ถลกหนัง เห็นไขมันเห็นอะไร แล้วมันกลับสู่เป็นผงไปหมด เป็นเต๋่าถ่านไปหมดเลย ก็จบแล้ว คือเหมือนกับเราทำเลขจบข้อหนึ่ง เราตอบแล้วตอบใจแล้ว ใจมันตอบแล้วว่าผลของมันคือจี๋เต๋่า จี๋เต๋่า พอเสร็จงานแล้วมันก็ปล่อย พอปล่อยก็ว่าง ว่างก็คือสุข นี่ผลงานรอบหนึ่ง เราจะพูดบ่อย ที่เมื่อก่อนเราพิจารณาอยู่ เราจะพิจารณาอย่างนี้เป็นร้อยพันพัน

ทีนี้ถ้าเป็นทางวิชาการ ตามสูตร พิจารณาจบแล้วต้องเป็น โสคาบัน เป็นหรือยัง ไม่เป็น แต่เป็นผลของมันใหม่ เป็น คือฝึกงาน ทำงานเป็น ถ้าพูดถึงพระที่ภาวนาไม่เป็น พูดอย่างนี้ปั๊บนะ นี่พิจารณาการรอบหนึ่งแล้ว เป็น โสคาบันแล้ว พิจารณาการ ผ่านการแล้ว กลายเป็นจี๋เต๋่า หมดแล้ว แต่ก็คือผลงานการวิปัสสนา การใช้ปัญญาการรอบหนึ่ง แล้วก็ต้องใช้ปัญญาซ้ำอีกรอบหนึ่ง

ปัญญามันเหมือนสังโยชน์ หรือสิ่งที่เป็นสนิม นี้อตที่มันเก็บ มันจับไว้ แล้วสนิมมันเยอะมาก มันไขไม่ออก เราจะคิดว่าเกลียวมันต้องคลายแน่นอน แต่มันจะคลายอย่างไร นี่ความรู้สึกว่า มันต้องคลายรอบหนึ่ง แต่มันยังไม่ได้คลาย เราก็ต้องซ้ำอีกๆ ซ้ำบ่อยๆ ซ้ำไปมันก็จะเกิดอีก แต่ไม่เกิดอย่างนี้เด็ดขาด มันจะเกิดเห็นเป็นอันใหม่ เห็นกิริยาใหม่ เห็นท่าใหม่ คืออย่างนี้คือมันเกิดปัจจุบัน คือทำมาถูกแล้ว

แล้วเวลาพูด ถ้าจิตมันสงบ จิตมันดี เพราะเวลากลับไปบ้าน ที่เขาบอกว่าเวลาคุณกลับไป แล้วคนบอกทำไมจี๋โมโห เพราะชวนมันดี ถ้าชวนไม่ดี จิตมันจะไม่ลง พอชวนมันดี พอจิตมันนิ่ง ชวนมันก็ดีหมด คือสิ่งที่จะได้ยินเสียงกระทบมันจะเร็วขึ้น เพราะมันชัดเจน พอมันชัดเจน จะบอกว่าเหตุผลมันจะลงตัวหมด เพราะมันชัดเจน พอจิตมันสงบดีขึ้น มันถึงเห็นผลอย่างนี้ไง ถ้าชวนไม่ดี จิตไม่ดี จะเห็นอย่างนี้ไม่ได้

ถ้าจิตมันดี เมื่อกี้เราฟังนะ เรายังคิดว่าเห็นแค่ถลกหนัง ได้ครั้งหนึ่งแล้วมันออกเลยนะ บางทีถ้าจิตมันกำลังไม่พอ มันจะเห็นเป็นกะโหลก เป็นเนื้อ เป็นหนัง เป็นปอดนะ แล้วถลกหนังลงมา

แล้วถ้ากำลังไม่มีมันได้แค่นี้แหละ คือมันหยุด มันเห็นคาอย่างนี้ คือว่ามันไม่ไปไหน แค่นี้เอง แล้วก็คลายออก

นี่กำลังยังคืออยู่ ยังต่อไปได้ พอดลกหนังมาถึงเอว มันลงไม่ได้ นอนลงไป แล้วถลกได้ต่อ แล้วยังย่อยสลายเป็นผงไปอีก คือมีกำลัง ถ้าจิตมีกำลังนะ เหมือนรถยนต์มีน้ำมันมันยังไปได้อ่อน้ำมันหมดคนะ มันจะไปได้ก็เงินใจ ต้องเงินรถไป แต่ถ้ามีน้ำมันมันจะไป กำลังจิตยังมีคือน้ำมันยังหมุนไปได้อ่อน้ำมันหมดปั๊บนะ รถจอดสนิทเลย คือจิตมันถอย

ถูกต้อง แล้วถ้าไปที่ไหนเขาบอกว่าผิดแล้ว เพราะอะไรรู้ไหม เพราะจิตมันตกสมาธิมันถึงได้เห็น...ก็ดูเห็นนะ ทำไม ดูเห็น ดูรู้ นี่ปัจจุตัง สันทิฏฐิโก แล้วถ้ารู้เห็นอย่างนี้มันจะเทียบตรงนี้ เวลาเทียบเหมือนที่พูด เวลาเห็นอย่างนี้ หัวใจ โอโฮ! มันสั่น มันพอง มันขนพองสยองเกล้า จะว่ากลัวก็ไม่ใช่กลัว จะว่ากลัวก็ไม่ใช่กลัว แต่หัวใจ มันเหมือนกับเราบ้านไฟไหม้แล้วไปเจอ เอ๊ะ! อย่างนั้นล่ะ เวลาจิตมันเห็นนะ ของจริงมันเป็นอย่างนั้น มันไม่ได้เห็นจากตาเนื้อ เห็นจากสัญญา เห็นจากข้อมูลหรือก มันเห็นโดยข้อเท็จจริง บัง! ตกใจหมด ใจนี้ตกใจหมด แต่ถ้ามีฐานสมาธิมันจะไม่เคลื่อนเลย

ถูกต้อง แล้วทำอีก นี่คือพื้นฐาน เริ่มให้พื้นฐาน ฟังแล้วเป็นครู ฟังแล้วต้องขยัน นี่มาที่วัน ๒๐ ปี ๒๐ ปีแล้ว ตั้งแต่ ๒๕๓๐ นี่มาที่วัน

โออย่างนี้นะ มันเป็นवासานะ บุญใครบุญมัน वासานะ บุญแข่งกันไม่ได้ แต่เรามูมานะได้ นะ ไม่กี่วันเหมือนกัน แล้วเรากี่วันแล้วล่ะ เราจะไปเสียใจกับใครล่ะ อย่างที่พูดเมื่อคืนนี้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ๕๐ เปอร์เซนต์ ๒๕ เปอร์เซนต์ เขาเรียกบารมี พันธุกรรมของจิต จิตแต่งไว้ดีไหม ทำไว้ดีไหม ทำได้ขนาดไหน แล้วดูกันที่นี่ อย่างดูข้างนอก ดูกันที่นี่ แล้วมูมานะ ขยัน

ขยันเท่าไรนะ มันจะมีมากมีน้อยมันจะเพิ่มได้ มันมีมากมันยิ่งมากขึ้น มีน้อย มันจะเพิ่มขึ้นมา เรื่องข้างนอกอย่าไปยุ่ง กรรมของเขา กรรมใครกรรมมัน เราจะไปแบกภาระกรรมคนอื่นทำไม เราเอาแต่เรื่องของเรา มาแล้ว ทำแต่เรื่องของเรา แล้วทำขยันหมั่นเพียร เรื่องของคนอื่นของคนอื่น แต่เราเป็นอาจารย์ใช้ไหม เราเพียงแต่พูดถูกหรือผิดใจ เวลาเราพูดแล้วโยมฟังราคาญ เราจะอธิบายว่าเวลาเราพูดไป เราไม่ใช่พูดเทาๆ ใจ คำหรือขาว ถูกหรือผิด เวลาเราพูดถึงถูก เออ! ฟังดีเว้ย เวลาพูดผิด แหม! เอาแล้ว ค่าเขาอีกแล้ว มันเทียบใจ เทียบขาวกับดำ ถูกหรือผิด แล้วให้เราเลือก ฉะนั้น เรื่องของคนอื่นเป็นเรื่องของคนอื่น เราเอาของเรา เอาจริงๆ

ถูกต้อง เราขยัน ตั้งสติให้ดี ทำอีก แล้วมันจะเกิดอย่างไรมีสติไว้ไม่เสีย มันจะละลาย แปรสภาพไหนก็แล้วแต่ แล้วถ้ามันมีกำลังขึ้นมามันจะเปิด บางทีนะ มันมาอย่างนี้บีบ กำลังไม่พอมันจะคาไว้แบบนี้ ราพึงให้มันเป็นไง น้ำเป็นน้ำไป ให้มันพุพอง ก็ว่าเป็นศพขึ้นมาอย่างนี้ ให้ระเบิดเลย

คำว่า “ระเบิด” นะ มันจะพุพอง น้ำเหลืองเยิ้มออกมาแล้วมันแตก มันจะระเบิดในตัวมันเอง ไม่ใช่เราให้มันไประเบิดแล้วสร้างภาพให้มันระเบิด คำว่า “ให้ระเบิด” คือว่าให้มันพุพองจนมันแตกออกอย่างนี้ ให้มันสู่สภาพเดิม เพราะเราเห็นสภาพแบบนั้นแล้วสะท้อนหัวใจ เพราะสักกายทิฎฐิ ความทิฎฐิเรื่องกายเห็นผิดอยู่ สังขธรรมถึงเห็นอย่างนี้ แต่ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์ มันเปื่อยเน่าไปแบบโลก มันเปื่อยเน่าไปแบบโลกคือกาลเวลา พวกเซลล์พวกอะไรต่างๆ มันเน่ามันเสียไป แต่ถ้าเป็นในสังขธรรม มันเป็นผลของสมาธิ

เวลามันระเบิด นั่งกันอยู่ ๑๐ คนนะ เราเห็นอยู่คนเดียว คนอื่นไม่เห็นนะ คือสังขธรรมของใครออกจากฐานของจิตอันนั้น ของใครของมัน แย่งกันไม่ได้ เห็นแทนกันไม่ได้ ให้ช่วยเหลือกันไม่ได้ มันจะเกิดกับเราเอง

ทำแล้ว ใช้อย่างนี้นะ เงินทองก็ล้านก็ซื้อไม่ได้ บุญกุศล เงินทองทุกอย่างซื้อไม่ได้ เราหาได้ เราทำได้ ตั้งใจทำ ถูกต้อง ไม่ผิด เพียงอย่างเดียว ตั้งสติ เห็นอะไรแล้วอยู่ที่สติๆ อยู่กับผู้รู้ อย่างเช่นกำหนดพุทโธๆ ไป ลมกับจิตมันแยกกัน ลมกับจิตมันแยกกันก็เรื่องของมัน แต่ลมกับจิตมันแยกกันเพราะจิตมันปล่อย พอจิตมันปล่อย มันเข้ามาฐาน พอเข้ามาฐานบีบ มันก็เห็นนิมิตเห็นกาย นี่เวลามันลง กำหนดพุทโธ อานาปานสติ ทุกอย่าง มันเป็นคำบริกรรม มันเป็นที่จิตเกาะ นั่นนะ เวลาจิตมันเกาะนะ สมาธิไม่ได้เกิดจากพุทโธหรือ สมาธิไม่ได้เกิดจากลมหรือ สมาธิเกิดจากใจ แต่อาศัยพุทโธ อาศัยใจเกาะเกี่ยวเข้าไป พอมันจะสงบเข้ามามันทั้งหมด มันเข้ามาเอง นี่คือคำบริกรรมไง พอเข้ามาเอง พอมันสงบแล้วมันก็เห็นของมัน แต่ทั้งพุทโธไม่ได้นะ ทั้งลมไม่ได้ ทั้งอะไรไม่ได้ทั้งสิ้น ถ้าทั้งแล้วจิตมันเร่รอน จิตมันออกนอก จิตต้องเกาะอะไรไว้อันหนึ่ง แต่เวลาสงบ ตัวมันเองสงบ ใสนี้ก็อยู่อย่างนั้นนะ เห็นไหม ที่ว่าพุทโธๆ จนพุทโธหาย พุทโธกับจิตหาย มันก็อยู่อย่างนั้นนะ จิตมันลง

ตั้งใจ ถูกต้อง ประสาเรา ชีวิตยังยาว ยิ่งเด็กๆ อยู่ไม่ต้องกลัว ไม่ตายก่อนหรือ มาถามได้ ใจ ไม่ใช่ว่าอาจารย์แก่ แยกแล้ว กลัวแต่อาจารย์จะตายก่อน เรายังนั่งอยู่ที่นี่ ไม่ต้องกลัว มาได้เลย คือ

ประกันไว้ว่าไม่ต้องไปเชื่อใคร ไม่ให้ใครชักออกนอกทางไง เรายังนั่งอยู่นี้ ไม่ต้องห่วงเลย มีปัญหา มาได้ตลอด โธ่! ขนาดใครมาบอกว่าสอนผิด เอาป็นยั้งทิ้งเลย อ้าว! ยิ่งเลยถ้ากูสอนผิด นั่งอยู่นี้ ถ้ากูสอนผิดนะ เอาป็นยั้งทิ้งเลย

วันนั้นพวกมาจากกรุงเทพฯ ไง ฟังซีดีนะ โอ้โฮ! มันวิ่งมาเลยนะ เขาบอกว่าฟังซีดี เขาบอกมีคนซื้อซีดีหลวงพ่อบอกไปให้ผม

กูฟังดู ใอันผิดแล้ว

เขาบอกมีคนซื้อซีดีหลวงพ่อบอกไปให้ผม

อ้าว! ทำไมล่ะ

ผมฟัง

แล้วเอ็งฟังได้อย่างไร

เราไม่เชื่อหรอก ถ้าคนพื้นฐานจะฟังซีดีเราออก เราไม่เชื่อ เขาบอก โอ๊ย! ผมลูกศิษย์บ้านตาด ผมฟัง ผมมาหาหลวงปู่ที่สวนแสงธรรมตลอด แล้วไปฟังไอ้แผ่นที่ ๒๑ แผ่นสี่เหลี่ยมๆ ฟังแล้วมันถูกใจมาก มาเลย แล้วให้แก้

บอกซัดไปเลย ทำไปเลย แล้วพูดอย่างนี้ เพราะพวกนี้ ไม่อยากพูดนะ เขาก็มีครูบาอาจารย์เขานั่นแหละ ทีนี้พอมันไปคุยกันแล้วมันไม่ลงใจไง พอมาหาเรา เพราะเรารู้ว่าเขาโหดแล้ว เขาเคยหาครูบาอาจารย์หลายองค์ แล้วพูดแล้วมันไม่ถึงใจเขา เราถึงยันกับมันเลย เราพูดกับลูกศิษย์เราตลอดเวลา เมื่อก่อนอยู่โพธารามบอกว่า ถ้ากูสอนผิด ตัดหัวทิ้งๆ โพธารามนะ ถ้ากูทำให้พวกมึงผิดนะ ตัดหัวกูทิ้งเลย เว้นไว้แต่มันผิดเพราะตัวมันเองไง บอกแล้วไม่ทำตาม บอกแล้วอยากลอง ไอ้เรื่องอย่างนั้น ไอ้เรื่องผิด ช่วยอะไรไม่ได้

แต่ถ้าทำพุทธโธ อยู่กับสติ ผิด มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันจะผิดก็บอกมันทิ้งพุทธโธ มันเห็นแล้วมันตกใจ มันทิ้งพุทธโธ วิ่งไปหาเขา วิ่งไปหาเขามันก็ออกหมด ถ้าไม่ทิ้งพุทธโธมันจะไปไหน มันก็อยู่ตรงนั้นล่ะ

ดี อย่างนี้ถ้าเวลาภาวนาเป็นมันยังเห็นมีผลงานบ้าง ประสาเราว่า ห้างนี้มันยังมีลูกค้าติด บ้างใจ ไม่อย่างนั้นขายของอะไรขายไม่ได้เลย เก็บร้านกลับบ้านทุกวันไม่มีอะไรติดมือกลับบ้าน เลย

เออ! ใช้ได้ ถูกต้อง ไม่ผิด เพราะมันเห็น เห็นจริงๆ เห็นจริงๆ นี่นะ คาดหมายไม่ได้ ถ้าเห็น โดยเรา ข้อมูลเราบังคับ ถ้าเห็นจริงๆ คาดหมายไม่ได้ มันจะเกิดโดยคาดหมายไม่ได้เลย สังกรรม ปัจจุบันธรรม คาดหมายไม่ได้เลย เป็นเอง พอเป็นเอง พอจิตที่เห็น โอ้โฮ! มันสะท้อน สะท้อน มาก ขนพองสยองเกล้า ถ้าไม่สะท้อนอย่างนั้น รสของธรรมชนะรสทั้งปวงได้อย่างไร รสของ ธรรมชนะหมด ทั้งหมดเลย ถึงที่สุดใช้ได้ ทำให้ได้ ที่นั่งอยู่นี้ ทำให้ได้ให้หมดเลย แล้วจะได้ผล เนาะ เอวัง